НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

Фінансово-економічний факультет

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему:

«Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній»

Кваліфікаційна робота бакалавра містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувачка IV курсу
групи 21.04 _____ Качанівська Єлизавета Олександрівна
(підпис)

Науковий керівник _____ к.е.н., доцент Богріновцева Л.М.
(підпис)

Робота допущена до захисту _____ д.е.н., професор Бондарук Т.Г.
(підпис)

Київ 2025

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

Освітній ступінь – ***бакалавр***
Галузь знань – ***07 «Управління та адміністрування»***
Спеціальність – ***072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»***
Освітньо-професійна програма – ***«Фінанси, банківська справа та страхування»***

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
д.е.н., проф. Т.Г. Бондарук
_____
«24» жовтня 2024 р.

З А В Д А Н Н Я
на кваліфікаційну роботу бакалавра
Качанівській Єлизаветі Олександрівні

1. Тема роботи: Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній
керівник роботи: к.е.н., доцент Богріновцева Л.М.
затверджена наказом по Академії від «24» жовтня 2024 р. № 411
2. Термін здачі студентом закінченої роботи 5 червня 2025 р.
3. Вихідні дані роботи: закони та нормативно-правові акти, що регулюють страхову діяльність в Україні, офіційні публікації і матеріали Національного банку України, АТ «СК «АРКС», наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених з питань забезпечення фінансової стійкості страхових компаній, інтернет-ресурси.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які належить зробити):
1) теоретично-методичні засади забезпечення фінансової стійкості страхових компаній;
2) аналіз сучасного стану забезпечення фінансової стійкості АТ СК «АРКС»;
3) напрями підвищення фінансової стійкості страхових компаній.
5. Перелік графічного матеріалу: схеми, діаграми, таблиці.
6. Дата видачі завдання 24 жовтня 2024 р.

Керівник _____
(підпис)
Завдання прийняв до виконання _____
(підпис)

Календарний план

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Відмітка про виконання
1.	Затвердження теми і наукового керівника кваліфікаційної роботи бакалавра на засіданні кафедри	24.10.2024	Виконано
2.	Опрацювання першоджерел по темі роботи	01.11.2024	Виконано
3.	Розробка плану роботи, методики та інструментарію досліджень	15.11.2024	Виконано
4.	Проведення економічних досліджень та їх аналіз	06.12.2024	Виконано
5.	Написання вступу до роботи	26.12.2024	Виконано
6.	Написання першого розділу роботи	24.01.2025	Виконано
7.	Написання другого розділу роботи	28.02.2025	Виконано
8.	Написання третього розділу роботи	28.03.2025	Виконано
9.	Написання висновків та пропозицій, оформлення роботи	25.04.2025	Виконано
10.	Подача першого варіанту роботи на кафедру	02.05.2025	Виконано
11.	Доопрацювання роботи згідно з зауваженнями керівника	23.05.2025	Виконано
12.	Попередній захист роботи	03.06.2025	Виконано

Студент _____ Качанівська Є.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ к.е.н., доцент Богріновцева Л.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП..... 5

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ 8

1.1. Сутність, функції та принципи фінансової стійкості страхової компанії 8

1.2. Способи забезпечення фінансової стійкості страхової компанії 12

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АТ СК «АРКС» 23

2.1. Оцінка основних показників фінансової діяльності АТ СК «АРКС»..... 23

2.2. Аналіз фінансової стійкості АТ СК «АРКС» 32

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ..... 40

3.1. Проблеми забезпечення фінансової стійкості страхових компаній в Україні та шляхи їх вирішення 40

3.2. Заходи щодо зміцнення фінансової стійкості АТ «СК «АРКС»..... 45

ВИСНОВКИ 53

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 55

ДОДАТКИ..... 61

ВСТУП

Актуальність теми. Актуальність дослідження фінансової стійкості страхових компаній в Україні зумовлена тим, що в умовах сучасного розвитку страхування є важливою складовою національної фінансової системи. Воно відіграє важливу роль у захисті майнових інтересів громадян від різноманітних ризиків. Страховий ринок акумулює значні фінансові ресурси, які можуть використовуватися не лише для забезпечення захисту майна економічних суб'єктів, але й як важливе джерело для інвестиційного розвитку. Однак, незважаючи на це, розвиток страхового ринку в Україні має помірне зростання і характеризується недостатньою збалансованістю у взаємодії між учасниками ринку та регулюючими органами. Це створює труднощі у виконанні соціально-економічних функцій страхування.

На страховому ринку України залишається важливою проблема недостатньо розвиненої страхової культури серед населення, а також відсутність довіри до страховиків і обмежена здатність потенційних клієнтів оплачувати страхові внески. Соціально-економічний розвиток України відбувається на фоні зростання глобалізаційних процесів та євроінтеграції. У той же час, українські страхові компанії змушені оперативно реагувати на зростання зовнішніх ризиків та загроз. За цих умов особливу увагу варто приділити зміцненню фінансової стійкості страхових компаній та вдосконаленню їх інституційно-правової бази відповідно до вимог європейських директив.

Аналіз останніх публікацій і досліджень. Фінансова стійкість страхових компаній є об'єктом численних досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Особливості фінансової стійкості українських страховиків досліджували багато вчених, серед яких Бойко А.О., Добош Н.М., Коробов М.Я., Олійник В.М., Шолойко А.С. та ін. Фактори впливу та методи забезпечення фінансової стійкості були розглянуті у роботах Іванюк С.І.,

Маруженко Д.С., Ткаченко Н.В. Незважаючи на широкий спектр наукових підходів до розуміння поняття фінансової стійкості, теоретичних і практичних аспектів її забезпечення, питання створення сприятливого правового середовища для формування цього інституту та його вдосконалення в страхових компаніях залишається відкритим і потребує подальшого дослідження.

Мета кваліфікаційної роботи бакалавра полягає в дослідженні теоретичних та практичних аспектів забезпечення фінансової стійкості страхових компаній в умовах посилення кризових явищ в економіці держави.

Для реалізації вказаної мети потрібно вирішити такі **завдання:**

- дослідити сутність, функції та принципи фінансової стійкості страхової компанії;
- охарактеризувати способи забезпечення фінансової стійкості страхової компанії;
- здійснити оцінку основних показників фінансової діяльності АТ СК «АРКС»;
- проаналізувати фінансову стійкість АТ «СК «АРКС»;
- узагальнити основні проблеми забезпечення фінансової стійкості страхових компаній в Україні та запропонувати шляхи їх вирішення;
- визначити заходи щодо зміцнення фінансової стійкості АТ «СК «АРКС».

Об'єктом кваліфікаційної роботи бакалавра є економічні відносини, які виникають у процесі забезпечення фінансової стійкості страхових компаній.

Предмет кваліфікаційної роботи бакалавра – забезпечення фінансової стійкості АТ «СК «АРКС».

Методи дослідження. Для реалізації поставлених в роботі завдань застосовані наступні методи дослідження: теоретичні методи – аналіз та синтез наукової літератури для вивчення теоретичних засад фінансової стійкості страхових компаній; емпіричні методи – спостереження, порівняння

показників фінансової звітності АТ «СК «АРКС» за низку періодів для виявлення відповідної динаміки; економіко-статистичні методи – розрахунок фінансових коефіцієнтів, трендовий аналіз для оцінки фінансового стану компанії, методика оцінки фінансової стійкості, тести раннього попередження.

Практичне значення. Практичне значення кваліфікаційної роботи бакалавра полягає в розробці конкретних рекомендацій щодо підвищення рівня фінансової стійкості АТ «СК «АРКС» з використанням сучасного інструментарію фінансового менеджменту.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, що містить 56 найменувань, та 2 додатків. Загальний обсяг роботи становить 64 сторінки, містить 15 таблиць і 10 рисунків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

1.1. Сутність, функції та принципи фінансової стійкості страхової компанії

У сучасних умовах функціонування страхових компаній є фінансова стійкість виявляється ключовим аспектом їхньої діяльності, що спонукає фахівців до активного обговорення цього поняття.

Фінансова стійкість є універсальним явищем у фінансовому аналізі будь-якого суб'єкта в ринковій економіці. Перед тим, як розглядати її значення для страхових компаній, проаналізуємо загальні теоретичні та методологічні основи фінансової стійкості. Варто зауважити, що в науково-практичній площині різняться підходи до тлумачення цього поняття.

У табл. 1.1 можна ознайомитись з відмінними спробами науковців трактувати поняття «фінансова стійкість» суб’єктів господарювання.

Фінансова стійкість страхових компаній як суб’єктів господарювання розглядається винятково в контексті функціонування фінансового ринку. Основною сферою їхньої діяльності є надання страхових послуг, які на макрорівні виконують важливу роль у нейтралізації ризиків і стабілізації економічних взаємозв’язків шляхом перетворення ризику на фінансовий ресурс – страхову премію, що є джерелом доходу для компанії. Підвищення фінансової стійкості страховика прямо впливає на загальну економічну стабільність та перспективи сталого розвитку країни. Варто зауважити, що термін «фінансова стійкість страхувальника» досі не має чітко закріпленого нормативного визначення.

У науковій літературі продовжуються спроби систематизувати поняття «фінансова стійкість», «фінансова надійність» і «фінансова безпека»

страхових компаній. У табл. 1.2 наведено приклади визначень цих категорій різними авторами.

Таблиця 1.1

Поняття «фінансова стійкість» у працях вчених

Автор	Визначення
Лактіонова Л.А.	Фінансова стійкість визначається як здатність підприємства вільно маневрувати грошовими ресурсами для забезпечення безперервного процесу виробництва та торгівлі, а також для покриття витрат на розширення та оновлення.
Бойко А.О.	Фінансова стійкість включає в себе чотири ключові характеристики, які сприяють успішному функціонуванню підприємства: платоспроможність, ліквідність балансу, кредитоспроможність та високу рентабельність.
Коробов М.Я.	Якщо показники діяльності підприємства відрізняються критеріями позитивної оцінки фінансового стану, це відомо про наявність фінансової стійкості у підприємства. Фінансова стійкість формується за умови досягнення задовільної рентної діяльності. У випадку, коли підприємство перебуває у збитковому стані або має низьку рентабельність, а також коли розмір доходу зменшується, не можна говорити про задовільний фінансовий стан та наявність фінансової стійкості.

Джерело: складено автором за даними [1, 35, 38].

У практичному аспекті визначення фінансової стійкості страхових компаній базується на аналізі їх фінансової звітності, зокрема щодо достатності власного капіталу, рівня платоспроможності та ліквідності. Фактично йдеться про оцінку загального фінансового стану страховика.

У наукових джерелах ключові показники фінансового стану розглядаються як складові фінансової стійкості.

Такий підхід, на думку О. Землячова, є цілком обґрунтованим і включає [4]:

- забезпечення платоспроможності – здатність своєчасно виконувати фінансові зобов’язання;

- ліквідність балансу – наявність активів, що покривають зобов’язання;

- рентабельність – прибутковість, яка дозволяє компанії зростати та розвиватися.

Серед факторів, що впливають на рівень фінансової надійності страховика, виділяють: обсяг власних коштів, збалансованість страхового портфеля, адекватність тарифів, обсяг і структура страхових резервів, ефективне їх розміщення, а також наявність перестрахувального захисту.

Таблиця 1.2

Трактування понять «фінансова стійкість», «фінансова безпека» та «фінансова надійність» страхових компаній у працях вчених

Автор	Визначення
Фінансова стійкість	
Бойко А.О.	Сукупність заходів фінансового, інвестиційного та організаційного спрямована на постійне збалансування між витратами та зобов'язаннями страхової компанії та наявними фінансовими ресурсами для їх покриття або виконання. Це сприяє досягненню ефективного розвитку страхової компанії, незалежно від змін зовнішніх та внутрішніх факторів, що впливають на функціонування економіки.
Ткаченко Н. В.	Стан грошових потоків страхової компанії, що дозволяє їй вчасно та повністю виконувати зобов’язання перед усіма учасниками, забезпечуючи відновлення фінансових показників навіть у негативних умовах ринку, а також адаптуватися до постійно змінюваних економічних умов та забезпечити цілеспрямований і динамічний розвиток.
Фінансова безпека	
Базилевич В.Д.	Можливість виконання взятих зобов'язань за умов негативних факторів і змін в економічних умовах.
Журавка О. С.	Комплекс заходів, спрямованих на постійне забезпечення балансу між витратами та зобов'язаннями страховика та наявними фінансовими ресурсами, які необхідні для їх покриття або виконання. Ці заходи сприяють досягненню ефективного розвитку незалежної страхової компанії від змін зовнішніх та внутрішніх факторів економічного середовища.
Фінансова надійність	
Александрова М.М.	Стабільна надлишковість доходів над витратами у межах рахунків страхового фонду, що гарантується фінансовою стійкістю страховика

Джерело: складено автором за даними [1, 3, 7, 50, 53].

У процесі дослідження слід враховувати подвійний характер страхової компанії: як господарюючого суб'єкта (юридичної особи) і як учасника фінансового ринку. У першому випадку стійкість залежить від співвідношення власного й залученого капіталу, яке забезпечує належну платоспроможність і ліквідність. У другому – важливою є відповідність фактичних фінансових показників вимогам чинного законодавства: достатній рівень капіталу, обсяг страхових резервів, норматив запасу платоспроможності тощо.

На сучасному етапі поняття фінансової стійкості часто ототожнюється з платоспроможністю, що передбачає здатність страховика виконувати свої зобов'язання перед клієнтами. У цьому контексті фінансова стійкість визначається через:

- наявність сплаченого статутного та гарантійного фонду;
- формування страхових резервів для покриття майбутніх зобов'язань;
- перевищення фактичного рівня платоспроможності над нормативним.

Якщо трактувати фінансову стійкість виключно як показник фінансового стану, то йдеться про «моментний знімок» платоспроможності. Водночас ці поняття не є тотожними, оскільки фінансова стійкість передбачає здатність адаптації до змін зовнішнього середовища, зокрема ринкової кон'юнктури.

Таким чином, фінансова стійкість – це здатність страхової компанії акумулювати фінансові ресурси та виконувати свої функції на ринку страхових послуг у довгостроковій перспективі. Вона охоплює як поточну, так і стратегічну спроможність до виконання зобов'язань. Чим більше факторів, за якими компанія демонструє стійкість, тим вищим є загальний рівень її надійності.

Недостатній рівень фінансової стійкості може призвести як до втрати платоспроможності, так і до зниження довіри клієнтів. У той самий час надмірна консервативність у використанні коштів може обмежити прибутковість компанії. Тому для забезпечення оптимального рівня

фінансової стійкості необхідно розробляти науково обґрунтовані підходи до оцінки та управління ризиками.

Узагальнюючи, можна зазначити, що фінансова стійкість страхової компанії – це комплексне поняття, яке поєднує кількісні та якісні характеристики її здатності ефективно трансформувати фінансові ресурси, мінімізуючи ризики, та гарантувати належний рівень захисту страхувальників в умовах впливу як зовнішніх, так і внутрішніх чинників.

1.2. Способи забезпечення фінансової стійкості страхової компанії

На сучасному етапі складно уявити інституційну структуру економіки розвиненої країни без страхових компаній, які виступають головними учасниками фінансового ринку.

Особливість діяльності страховиків – отримання «плати наперед» за фінансові послуги – визначає необхідність наявності певних гарантій зі сторони страховика перед своїми клієнтами: страхувальниками, вигодонабувачами та застрахованими особами. При цьому, враховуючи тісну взаємодію страховиків через механізми співстрахування та перестрахування, погіршення фінансової стійкості однієї компанії може спровокувати шквал неплатежів з боку решти страховиків та інших учасників страхових відносин, генеруючи “ланцюг неплатежів”. За своєю сутністю механізм страхування передбачає за визначену плату перенесення ризику зі страхувальника на страхову компанію з метою забезпечення надійного захисту для клієнта. За відсутності об’єктивних гарантій спроможності страхової компанії відповідати за своїми зобов’язаннями страхування втрачає будь-який сенс [10]

Фінансова стійкість страхової компанії формується під впливом різноманітних ризикогенних чинників, які умовно поділяються на зовнішні та внутрішні. Це обумовлено тим, що страхова компанія одночасно виступає як активним учасником економічних процесів, так і об’єктом їх впливу.

До зовнішніх чинників належать ті, що не залежать від внутрішньої політики компанії та виникають під впливом зовнішнього середовища, тому вони вважаються некерованими. До цієї групи зазвичай відносять економічні, психологічні та екологічні аспекти. Найбільш вагомими серед них є економічні чинники, зокрема інфляція. Вона впливає на страховиків через:

- збільшення витрат на здійснення операцій, що змушує підвищувати вартість страхових послуг, що, у свою чергу, знижує на них попит;

- зменшення реального доходу населення, а отже – і кількості потенційних клієнтів;

- зміну вартості активів, страхових резервів і статутного капіталу, що може призвести до втрати фінансової стійкості.

Іншим важливим фактором є загальний стан ринку, або його кон’юнктура, яка відображає економічну ситуацію в країні. Ефективність діяльності страхової компанії значною мірою залежить від здатності точно оцінити ринкові тенденції. На ринкову кон’юнктуру, своєю чергою, впливають політична стабільність, екологічні проблеми, рівень конкуренції, державне регулювання, податкова політика, доступність фінансових ресурсів тощо.

Податкова політика держави впливає на діяльність страховиків через зміни в системі оподаткування – ставки, пільги, штрафи тощо. Монетарна політика визначає такі ключові макроекономічні показники, як темпи інфляції, рівень відсоткових ставок, обсяг грошової маси та стабільність національної валюти, що впливає як на операційну, так і на інвестиційну діяльність страховиків.

Розвиток промислового та інтелектуального потенціалу економіки визначає напрямки та якість страхових послуг, їх структуру та конкурентоспроможність, що, в свою чергу, впливає на позиції страхової компанії на ринку.

Психологічні фактори проявляються через суспільне сприйняття страхування, рівень довіри до компаній і загальну культуру споживання

страхових послуг. Важливими тут є професіоналізм учасників ринку, наявність чи відсутність негативного досвіду, загальні настрої населення щодо заощаджень та інвестицій.

Щодо екологічних чинників, то вони мають суперечливий вплив. З одного боку, екологічні ризики несуть високі потенційні збитки, тому страхувати їх можуть переважно великі компанії з добре налагодженим перестрахуванням. З іншого боку, екологічні загрози формують попит на спеціалізовані страхові продукти, що відкриває нові можливості для страховиків.

На відміну від зовнішніх, внутрішні чинники залежать від самого страховика та його управлінської ефективності. Їх можна поділити на фінансові та нефінансові. Найбільшу вагу мають фінансові чинники, серед яких основним є обсяг власного капіталу. На початку діяльності, коли страхові резерви ще не накопичені, саме статутний капітал слугує джерелом для виконання страхових зобов’язань.

Головним елементом фінансової стабільності є належний обсяг страхових резервів, які повинні покривати всі зобов’язання страховика, з урахуванням виду страхування, строків дії договорів і рівномірності розподілу ризику. Розмір резервів напряму залежить від тарифної політики компанії, яка також є важливим чинником фінансової стійкості.

Загальний механізм управління організацією як сукупність елементів, що впливають на процес ухвалення та реалізації управлінських рішень, також охоплює інструменти забезпечення фінансової стійкості страхової компанії (рис. 1.1).

Система зовнішнього оцінювання та регулювання фінансової стабільності страхових організацій включає ринковий механізм регулювання, який створює середовище для діяльності страхової компанії, а також державне нормативно-правове регулювання, що встановлює нормативи і вимоги, які впливають як на елементи фінансової стійкості, так і на загальну діяльність страховика.

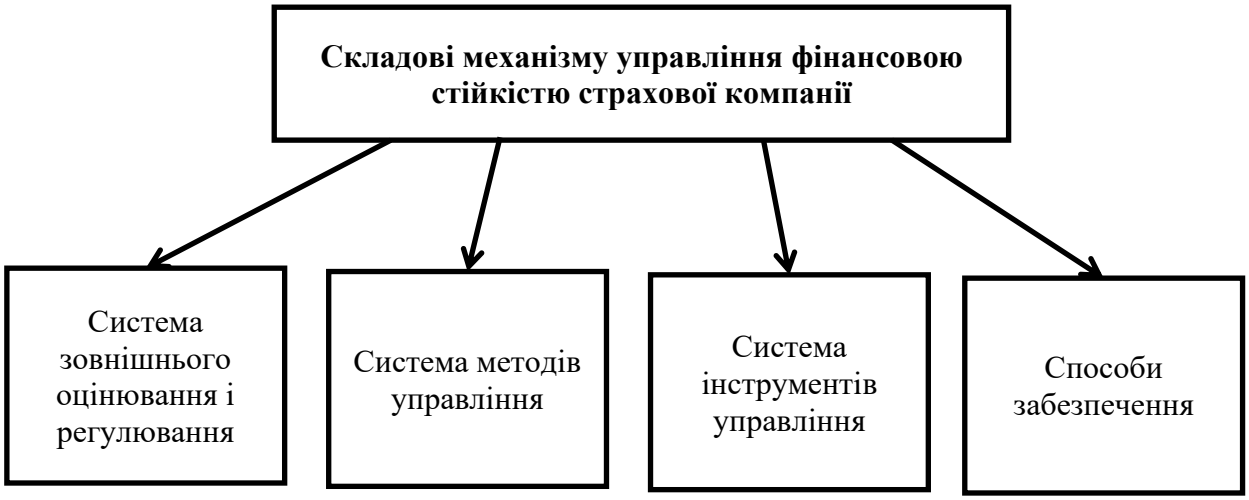

Рис. 1.1. Механізм управління фінансовою стійкістю страхової компанії

Джерело: побудовано автором автором за даними [7, 8].

До цієї системи також належить механізм зовнішньої оцінки фінансової стійкості страхових компаній та їх ранжування, який здійснюється рейтинговими агентствами, державними установами, банками, зовнішніми аудиторами та іншими учасниками фондового ринку.

Методи управління фінансовою стійкістю страхової організації поділяються на загальні та специфічні. До загальних методів належать економіко-статистичні, економіко-математичні та експертні методи, які використовуються при виборі варіантів інвестування, процесі андерайтингу тощо, а також методи дисконтування та нарощення вартості, що застосовуються в накопичувальному страхуванні, і методи диверсифікації, які використовуються при здійсненні інвестиційної діяльності та формуванні страхового портфеля. До специфічних методів належать методи моделювання зміни фінансової стійкості, комунікації та перестрахування, а також превентивні методи, які включають ухилення від ризиків та запобігання збиткам, а також методи інвестування, розрахунку тарифів та визначення величини страхових резервів.

З-поміж інструментів управління фінансовою стійкістю страхової організації варто виділити загальні, такі як платіжні, кредитні, депозитні

інструменти, інструменти інвестування, а також специфічні, такі як договір страхування, страховий поліс, договір перестрахування, внутрішня фінансова звітність, бордеро премій у перестрахуванні і інші. Фінансова стійкість страхової компанії в межах механізму управління нею досягається кількома способами.

У дослідженнях часто виділяють способи забезпечення фінансової стійкості страховика, які можна розділити на два блоки залежно від їхньої належності до пасивних чи активних операцій (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Способи забезпечення фінансової стійкості страховика

Джерело: побудовано автором автором за даними [13].

Перший блок пасивних засобів для забезпечення фінансової стійкості страхових компаній включає наступне:

- достатність власного капіталу, зокрема статутний капітал, спеціальні тарезервні фонди, нерозподілений прибуток та вільні резерви;
- наявність страхових резервів у відповідних розмірах до суми страхових зобов’язань;
- ефективність інвестиційної діяльності, яка оцінюється за розміщенням страхових резервів у різні об’єкти та в різних банках.

Другий блок засобів включає засоби, які використовуються під час активних операцій страхувальника:

- правильність розрахунку страхових тарифів;
- збалансованість страхового портфелю, яка визначається наявністю договорів страхування з різними розмірами відповідальності за різними ризиками;
- перестрахувальні операції, які включають передачу надмірної відповідальності та вторинний перерозподіл ризиків [13].

Кожен з цих методів забезпечення фінансової стійкості страховика має свої характеристики та важливість для забезпечення стабільності й успішної діяльності страхової компанії.

Джерелами формування страхового капіталу можуть бути власні та залучені кошти (рис. 1.3).

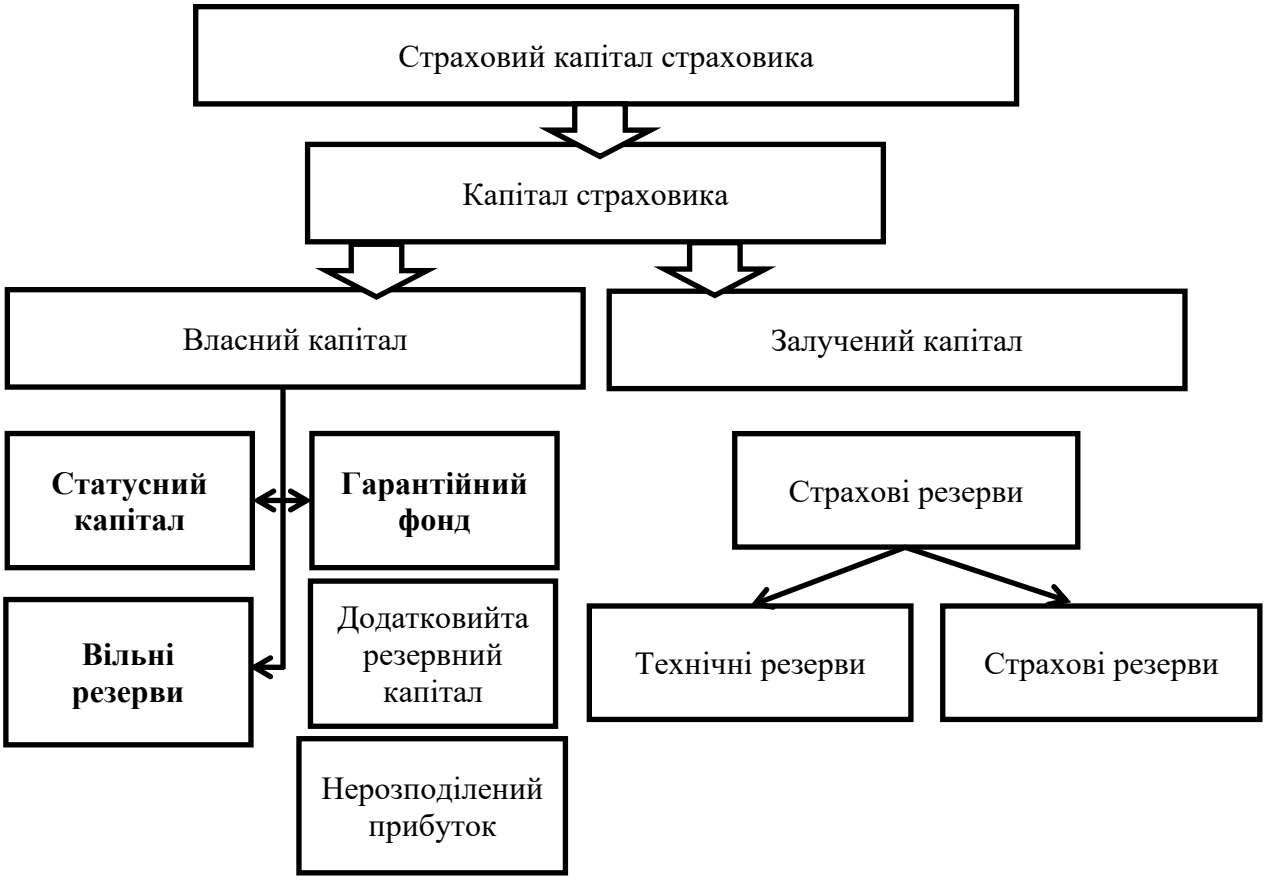

Рис. 1.3. Структура та джерела формування страхового капіталу страховика

Джерело: побудовано автором автором за даними [47].

Власний капітал страхової компанії формується з різних джерел, включаючи статутний капітал, додатковий капітал, нерозподілений прибуток, резервний та інший капітал. Статутний капітал та гарантійний фонд складаються виключно з власних ресурсів. Найважливішим елементом власного капіталу є статутний капітал, який має відповідати встановленим законодавчим вимогам. Відповідно до частини 2 статті 38 Закону України «Про страхування» [55] розмір прийнятного регулятивного капіталу для виконання вимог до капіталу платоспроможності повинен перевищувати розмір капіталу платоспроможності. Однак дослідження свідчать про те, що максимальний прибуток досягається при оптимальному розмірі статутного капіталу, а не при його максимальному значенні, що розраховується за допомогою моделі економетричного аналізу на основі фінансових показників діяльності компаній за останні 5 років [5].

Статутний капітал страхової компанії має бути сплачений грошима, щоб забезпечити його високу ліквідність, зокрема для виплати зобов'язань перед страхувальниками у випадку, якщо страхова компанія не має достатньо сформованих страхових резервів. Засоби для формування статутногокапіталу не можуть включати нематеріальні активи, а також кредитні кошти й кошти, що були залучені під заставу, або раніше сформовані страхові резерви. Також є обмеження щодо розміщення статутного капіталу в державних цінних паперах та в інших страхових компаніях. Страхові резерви є важливим елементом фінансової стійкості та платоспроможності страхових компаній, оскільки вони мають бути достатніми для виконання їхніх зобов'язань перед клієнтами. Ці резерви є тимчасовими вільними спеціальними оборотними страховими ресурсами, які формують базу майбутніх виплат за страховими зобов'язаннями перед страхувальниками. Розмір резервів постійно зростає разом із збільшенням кількості активних договорів. Важливо, щоб величина резервів завжди перевищувала потенційні виплати.

Залучення страхової компанії до інвестиційної діяльності є ще одним способом забезпечення її фінансової стійкості. Шляхом нагромадження

фінансових ресурсів від страхової діяльності компанії виконують на фінансовому ринку роль потужних інвестиційних інститутів нарівні з банківськими установами, які є найбільшими джерелами інвестиційного капіталу. Інверсія страхового циклу створює об'єктивну основу для цього, коли страхові внески переважають виплати зобов'язань страховика, що призводить до залишку вільних коштів. Резервний страховий капітал є джерелом інвестування з метою забезпечення фінансової стійкості компанії. Прибуткова інвестиційна діяльність створює додаткові переваги, забезпечуючи можливість покриття негативного фінансового результату страхових операцій і передачу частини прибутку страхувальникам відповідно до умов договору. Для виплати страхових відшкодувань формуються спеціальні резерви, що стають додатковим джерелом збільшення власного капіталу. У надзвичайних обставинах ці резерви можуть бути використані для покриття страхових зобов'язань, утворюючи своєрідний фонд самострахування з доходів від інвестиційної діяльності компанії.

Ще одним способом забезпечення фінансової стійкості страховика є структура тарифної ставки. Правильне розподілення збитків досягається завдяки належно побудованому страховому тарифу, який забезпечує необхідний баланс між доходами та витратами страховика. Цей баланс гарантує фінансову стійкість страхової компанії. Структура тарифної ставки безпосередньо відображає усі важливі резерви та фонди, необхідні для проведення різноманітних страхових операцій. Звідси страховий тариф виступає як міні-модель страхового фонду, що гарантує здійснення страхування без збитків.

Принципи тарифної політики страхової компанії мають базуватися на наступних принципах (рис. 1.4):

- принцип еквівалентності страхових відносин: страхові ставки повинні максимально відповідати ймовірності заподіяної шкоди, забезпечуючи взаємну вигоду для обох сторін.

Рис. 1.4. Принципи формування тарифної політики страхової компанії

Джерело: побудовано автором автором за даними [11].

- принцип доступності: страхові тарифи повинні бути доступними для широкого кола страхувальників, оскільки надмірно високі ставки можуть перешкоджати розвитку страхового ринку.

- принцип стабільності: розміри страхових тарифів повинні залишатися стабільними протягом тривалого періоду, що підсилює впевненість у надійності страхової діяльності.

- принцип розширення обсягу страхової відповідальності: страховик має пріоритетно розширювати обсяг страхової відповідальності, що відповідає потребам страхувальників.

- принцип самоокупності та рентабельності: тарифи повинні бути налаштовані таким чином, щоб забезпечити покриття витрат страховика за рахунок страхових платежів і навіть забезпечити деяке перевищення доходів над витратами.

Установлення оптимального страхового тарифу, що є ключовим засобом підтримання фінансової стійкості страховика, вимагає використання теорії ймовірності та теорії великих чисел, високого рівня професіоналізму та

значного обсягу інформації. У цьому контексті «теорія ймовірності та теорія великих чисел» стосуються методів і підходів, які використовуються для встановлення оптимального страхового тарифу. Теорія ймовірності дозволяє оцінити ймовірність настання страхових випадків на основі статистичних даних про частоту їх виникнення в минулому. Теорія великих чисел стверджує, що при великій кількості однорідних випробувань (страхових випадків) їх відносна частота (ризик) буде близькою до теоретичної ймовірності. Це дозволяє страховим компаніям більш точно прогнозувати майбутні виплати на основі великої статистики минулих років. Для того щоб встановити обґрунтовані страхові тарифи, які гарантуватимуть фінансову стабільність страхової компанії, необхідно володіти методами теорії ймовірностей і теорії великих чисел, які дозволяють аналізувати ризики та обчислювати доцільні ставки страхових премій. Такий тариф має відображати вартість наданої страхової послуги, забезпечувати компенсацію витрат у випадку настання страхового випадку, а також враховувати рівень прибутковості, зберігаючи баланс інтересів між страховиком і страхувальником. Одним із важливих чинників забезпечення фінансової стабільності страхової компанії є якість її страхового портфеля, що включає в себе його обсяг, стабільність і структуру. Для оцінки цього чинника необхідно провести глибокий аналіз діяльності компанії, зокрема співвідношення між новими та чинними договорами страхування, структури та обсягу страхових сум, способів здійснення страхування, а також типології страхувальників.

Ще одним суттєвим аспектом забезпечення фінансової стабільності є вирівнювання розмірів страхових сум на різні об’єкти страхування за допомогою перестрахування, що дозволяє знизити ризики та підвищити стійкість компанії до можливих великих збитків. Фінансове управління стабільністю страховика охоплює чотири ключові блоки, які поєднують загальні риси фінансових установ і специфіку страхового бізнесу. Методи забезпечення фінансової стійкості можна поділити на активні (тарифні ставки, формування страхового портфеля, перестрахування) і пасивні (капітал

власника, резервні фонди, інвестиційна діяльність) дії компанії. Таким чином, фінансова стабільність страховика забезпечується комплексом стратегій та інструментів, спрямованих на зниження ризиків і підтримання стійкості його функціонування. Ці підходи включають встановлення раціональних тарифних ставок, створення надійного страхового портфеля, використання перестрахування та підтримку належного рівня власного капіталу.

Застосування таких методів дозволяє страховим компаніям ефективно управляти фінансовими ризиками, підвищувати свою стійкість до негативних змін у сфері діяльності та забезпечувати відповідність між обсягом страхових послуг і характером страхових ризиків.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АТ СК «АРКС»

2.1. Оцінка основних показників фінансової діяльності АТ СК «АРКС»

АТ СК «АРКС» – одна з провідних страхових компаній України, яка протягом майже трьох десятиліть демонструє стійкість, інноваційність та соціальну відповідальність у сфері страхування. Заснована у 2003 році як «АХА Страхування», компанія у 2019 році змінила власника: французьку групу АХА замінила канадська холдингова компанія Fairfax Financial Holdings Limited, що стало поштовхом до ребрендингу та появи нової назви – ARX, яка в перекладі з латини означає «фортеця» [29].

ARX спеціалізується на ризиковому страхуванні, пропонуючи широкий спектр послуг для фізичних та юридичних осіб. Компанія активно впроваджує цифрові технології, зокрема мобільний застосунок MyARX, який дозволяє клієнтам керувати своїми страховими полісами, подавати заяви на відшкодування та отримувати консультації онлайн [22].

ARX також активно підтримує соціальні ініціативи та благодійні проекти. З початку повномасштабного вторгнення компанія надала понад 68 млн грн допомоги Збройним Силам України та постраждалим від війни . Крім того, ARX є партнером міжнародної мережі MAXIS Global Benefits Network, що дозволяє їй обслуговувати міжнародні компанії та їхніх співробітників в Україні [25].

Таким чином, АТ СК «АРКС» є надійним та інноваційним гравцем на українському страховому ринку, який поєднує фінансову стабільність, високий рівень сервісу та соціальну відповідальність.

Фінансовий стан страхової компанії є ключовим індикатором її надійності, платоспроможності та здатності ефективно виконувати зобов’язання перед клієнтами (Додатки А, Б).

Оцінка фінансового стану АТ СК «АРКС» дозволяє виявити тенденції у розвитку компанії, оцінити рівень її стабільності та конкурентоспроможності на ринку страхових послуг України. Комплексний аналіз показників діяльності компанії за 2022–2024 роки дозволяє зробити висновки про ефективність фінансового управління, динаміку зростання активів і прибутковості, а також виявити потенційні ризики та напрями подальшого розвитку.

Динаміка ключових фінансових показників АТ СК «АРКС» за 2022–2024 роки представлена на рис.2.1.

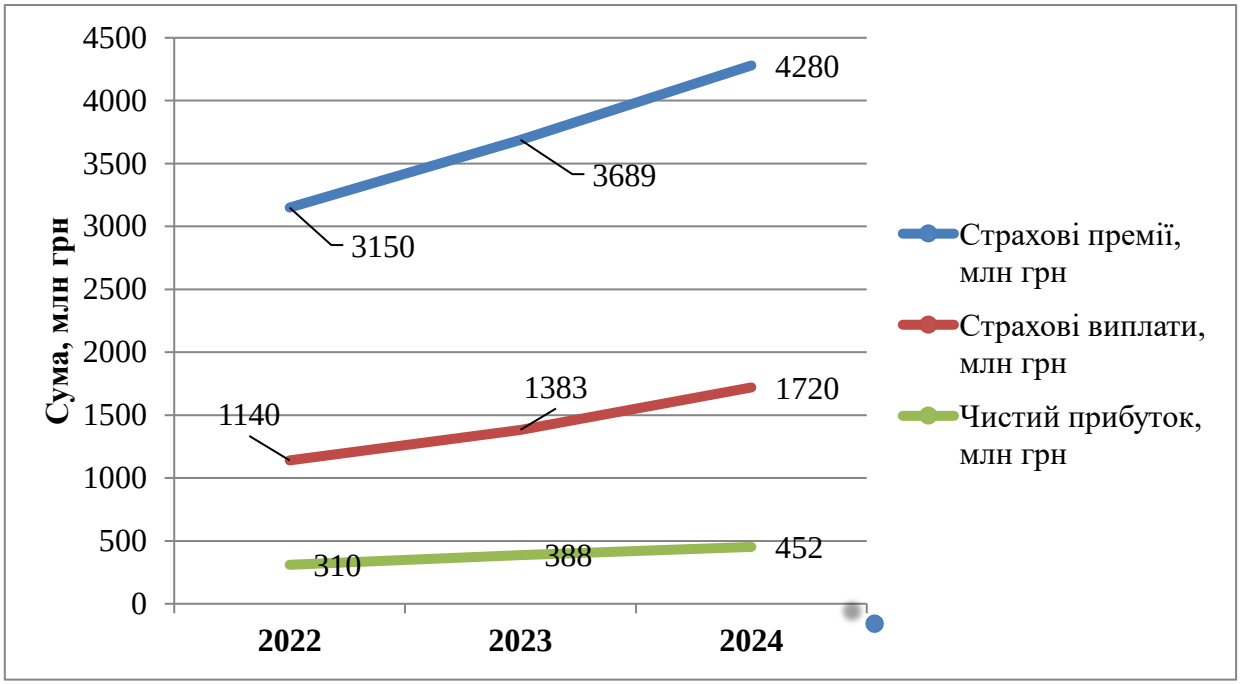

Рис. 2.1. Динаміка ключових фінансових показників АТ СК «АРКС» за 2022–2024 роки

Джерело: побудовано автором за даними [21].

На основі наведених даних про динаміку страхових премій, виплат і чистого прибутку АТ СК «АРКС» за 2022–2024 роки можна зробити комплексний висновок про стійкий розвиток компанії та підвищення ефективності її фінансової діяльності.

Поступове збільшення обсягів валових страхових премій свідчить про зростання довіри до компанії серед страхувальників, успішність її

маркетингової стратегії та розширення клієнтської бази. Така динаміка також може бути пов’язана із загальною тенденцією до зростання обізнаності населення щодо потреби у страхуванні в умовах підвищеної невизначеності. Одночасно з ростом премій спостерігається збільшення страхових виплат, що є логічним наслідком активнішої участі компанії на ринку та свідчить про її здатність виконувати взяті зобов’язання, не втрачаючи фінансової гнучкості. Це вказує на високий рівень платоспроможності та ефективну політику врегулювання страхових випадків.

Зростання чистого прибутку у динаміці трьох років є додатковим підтвердженням фінансової стійкості компанії. Попри зростання витрат, пов’язаних з виплатами, компанії вдалося не лише зберегти рентабельність, а й підвищити її. Це свідчить про раціональне управління витратами, зважену інвестиційну політику та результативне стратегічне планування.

У сукупності всі ці чинники демонструють успішну адаптацію АТ СК «АРКС» до ринкових умов, збереження фінансової стабільності в умовах загальної економічної нестабільності, а також створюють підґрунтя для подальшого зростання і зміцнення позицій компанії на страховому ринку України.

Основні фінансові показники АТ СК «АРКС» представлено в табл.2.1.

Таблиця 2.1

Основні фінансові показники АТ СК «АРКС», млн грн

Показник	**2022**	**2023**	**2024**	**Абс. відх., 2023/2022**	**Відн. відх., 2023/2022, %**	**Абс. відх., 2024/2023**	**Відн. відх., 2024/2023, %**
Страхові премії	3150	3689	4280	539	17,11	591	16,02
Страхові виплати	1140	1383	1720	243	21,32	337	24,37
Чистий прибуток	310	388	452	78	25,16	64	16,49
Активи	3870	4435	5220	565	14,6	785	17,7
Власний капітал	1945	2181	2633	236	12,13	452	20,72

Джерело: складено автором за даними [21].

Фінансові показники АТ СК «АРКС» за три роки демонструють стабільну позитивну динаміку, що вказує на ефективне функціонування компанії в умовах мінливого економічного середовища. Зростання страхових премій підтверджує розширення клієнтської бази та збільшення обсягів страхового портфеля. Паралельне збільшення обсягів страхових виплат свідчить не лише про активізацію ринку, а й про високий рівень виконання зобов'язань компанією перед своїми клієнтами. Це дозволяє зміцнювати довіру до бренду та підтримувати його репутацію.

Зміна чистого прибутку за аналізований період свідчить про збереження прибутковості діяльності навіть в умовах зростання витрат, пов'язаних зі збільшенням виплат. Компанії вдається не лише утримувати рівень прибутку, але й поступово його нарощувати, що є ознакою ефективної фінансової та операційної політики [16].

Показники активів і власного капіталу також свідчать про послідовне укріплення фінансової бази. Такі результати є наслідком виваженої інвестиційної стратегії та стратегічного управління ресурсами. Сталі темпи приросту капіталу вказують на те, що компанія здатна формувати достатні резерви для подальшого розвитку, а також забезпечувати фінансову стабільність на тривалу перспективу.

Загалом, зміни у фінансових показниках демонструють не лише кількісне зростання, а й якісне вдосконалення внутрішніх процесів, що дозволяє АТ СК «АРКС» посідати провідні позиції на страховому ринку України. Це зміцнює її конкурентоспроможність і створює підґрунтя для впровадження інноваційних рішень та подальшого масштабування бізнесу.

У період 2022–2024 років Україна стикалася з численними економічними викликами, зокрема війною, інфляцією, коливаннями валютного курсу та високим рівнем безробіття (табл. 2.2). Незважаючи на це, АТ СК «АРКС» продемонструвала стійкість та адаптивність до змін.

Зростання номінального ВВП свідчить про поступове відновлення економіки, що позитивно вплинуло на платоспроможність населення та

бізнесу. Це створило сприятливі умови для розвитку страхового ринку, зокрема для АТ СК «АРКС».

Інфляційні процеси, хоча й були значними, не призвели до критичних наслідків для компанії. АТ СК «АРКС» ефективно управляла своїми фінансовими потоками, що дозволило зберегти прибутковість.

Таблиця 2.2

Макроекономічне середовище України у 2022–2024 роках

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Реальне зростання ВВП, %	-29,1	5,3	3,0
Номінальний ВВП, млрд грн	4 643	6 643	7 630
Рівень інфляції, % (грудень до грудня)	26,6	5,1	11,2
Середній обмінний курс, грн/дол. США	32,3	36,6	40,7
Рівень безробіття, %	18,5	17,4	14,3
Державний борг, трлн грн	4,3	5,5	6,7
Міжнародні резерви, млрд дол. США	28,5	40,5	43,7

Джерело: складено автором за даними [14].

Коливання валютного курсу впливали на вартість імпортних товарів та послуг, що могло відобразитися на витратах компанії. Проте, завдяки диверсифікації інвестиційного портфеля та використанню фінансових інструментів хеджування, АТ СК «АРКС» мінімізувала валютні ризики.

Зниження рівня безробіття сприяло зростанню доходів населення, що позитивно вплинуло на попит на страхові послуги. Компанія активно розширювала спектр своїх продуктів, орієнтуючись на потреби різних сегментів клієнтів.

Загалом, макроекономічне середовище України у 2022–2024 роках було складним, але АТ СК «АРКС» змогла адаптуватися до змін, зберегти

фінансову стабільність та продовжити розвиток, демонструючи ефективне управління та стратегічне бачення [19].

Протягом 2022–2024 років АТ СК «АРКС» демонструвала стабільне зростання прибутковості. У 2022 році чистий прибуток становив 310 млн грн, у 2023 — 388 млн грн, а у 2024 — 452 млн грн. Це свідчить про ефективне управління витратами, вдало сформовану цінову політику та високу якість обслуговування клієнтів, що забезпечує сталість доходів навіть в умовах макроекономічної нестабільності.

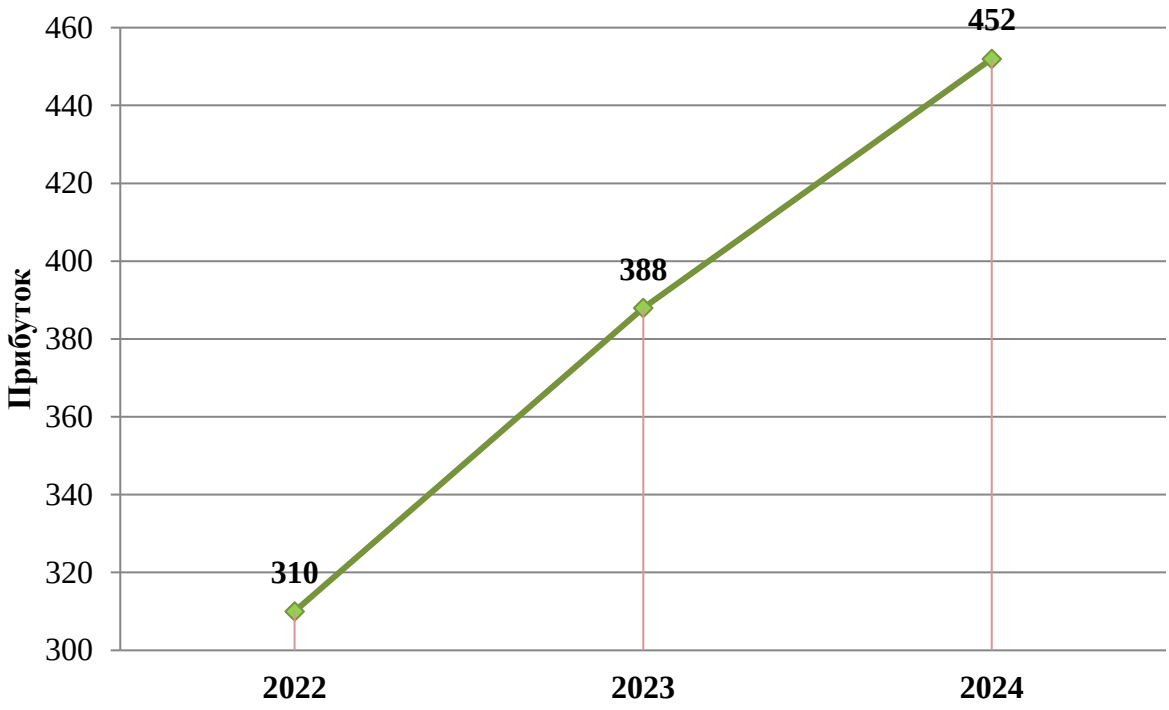

Рис. 2.2. Динаміка чистого прибутку АТ СК «АРКС» у 2022-2024 рр., млн грн

Джерело: побудовано автором за даними [21].

Інвестиційна діяльність АТ СК «АРКС» у 2022–2024 роках характеризувалася обережною та зваженою політикою (рис. 2.3).

Основу інвестиційного портфеля становлять державні облігації та банківські депозити, які забезпечують стабільний дохід та мінімізацію ризиків. У 2024 році обсяг інвестицій досяг 2,922 млрд грн, що на 19% більше, ніж у попередньому році.

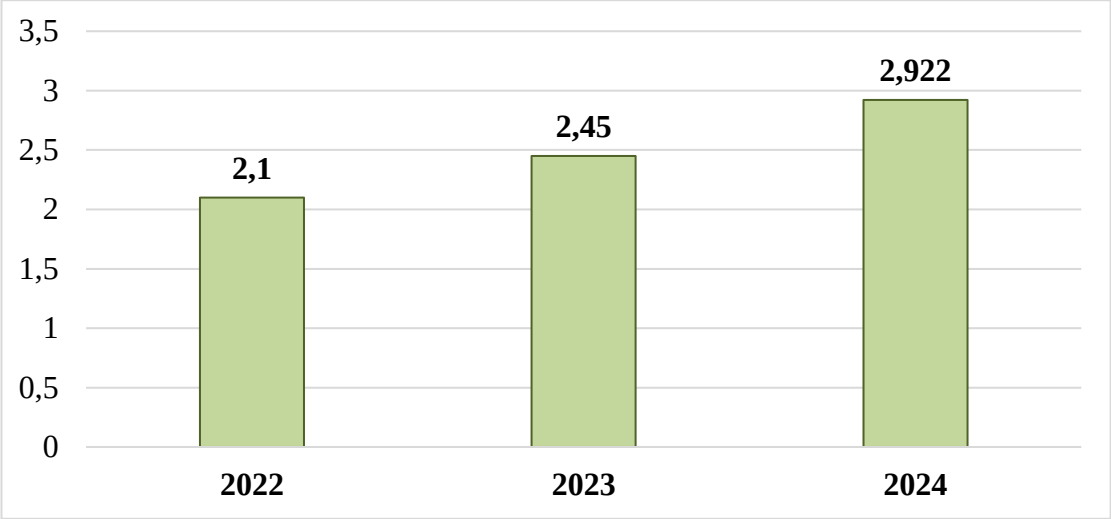

Рис. 2.3. Інвестиційна діяльність АТ СК «АРКС» у 2022-2024 рр., млрд грн

Джерело: побудовано автором за даними [21].

Ефективність операційної діяльності компанії підтверджується стабільним зростанням обсягів страхових премій та розширенням клієнтської бази. Зростання цифрових сервісів дозволило автоматизувати обробку запитів та зменшити адміністративні витрати. У 2022–2024 роках страхові премії зросли з 3150 до 4280 млн грн. (рис. 2.4).

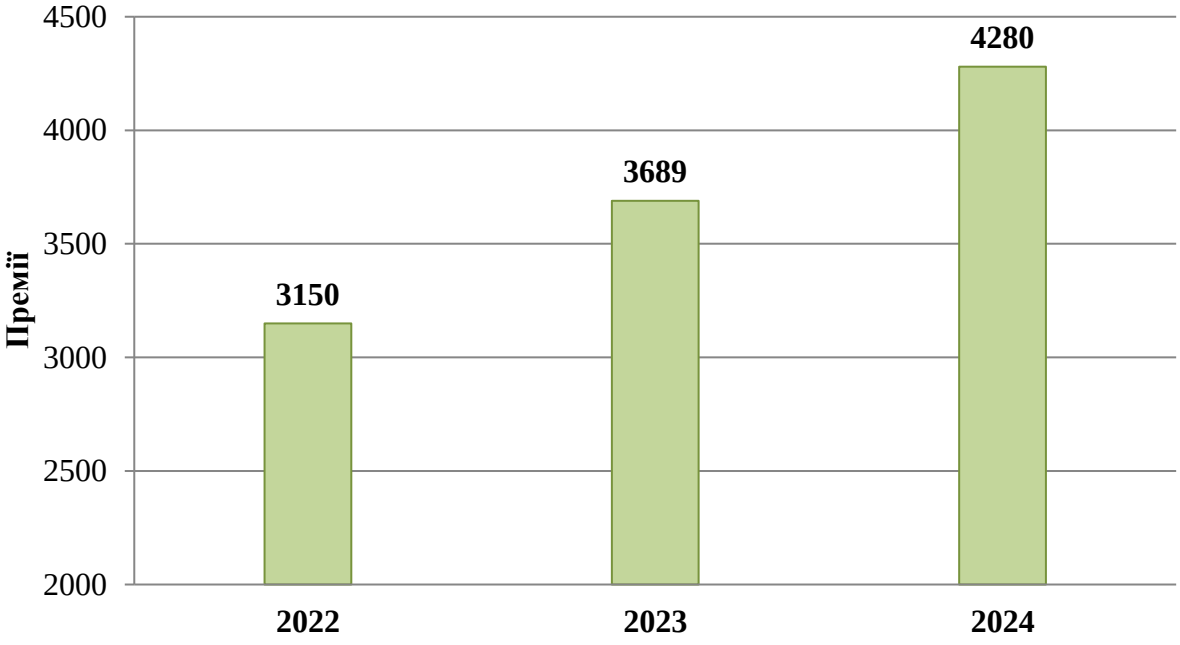

Рис. 2.4. Обсяг страхових премій у 2022-2024 рр., млн грн

Джерело: побудовано автором за даними [21].

Основу страхового портфеля АТ СК «АРКС» складає автострахування, зокрема КАСКО, що генерує найбільшу частину доходу (рис. 2.5).

Компанія також активно розвиває майнове, медичне та туристичне страхування. Диверсифікація портфеля дозволяє зменшити ризик концентрації та забезпечує фінансову стійкість.

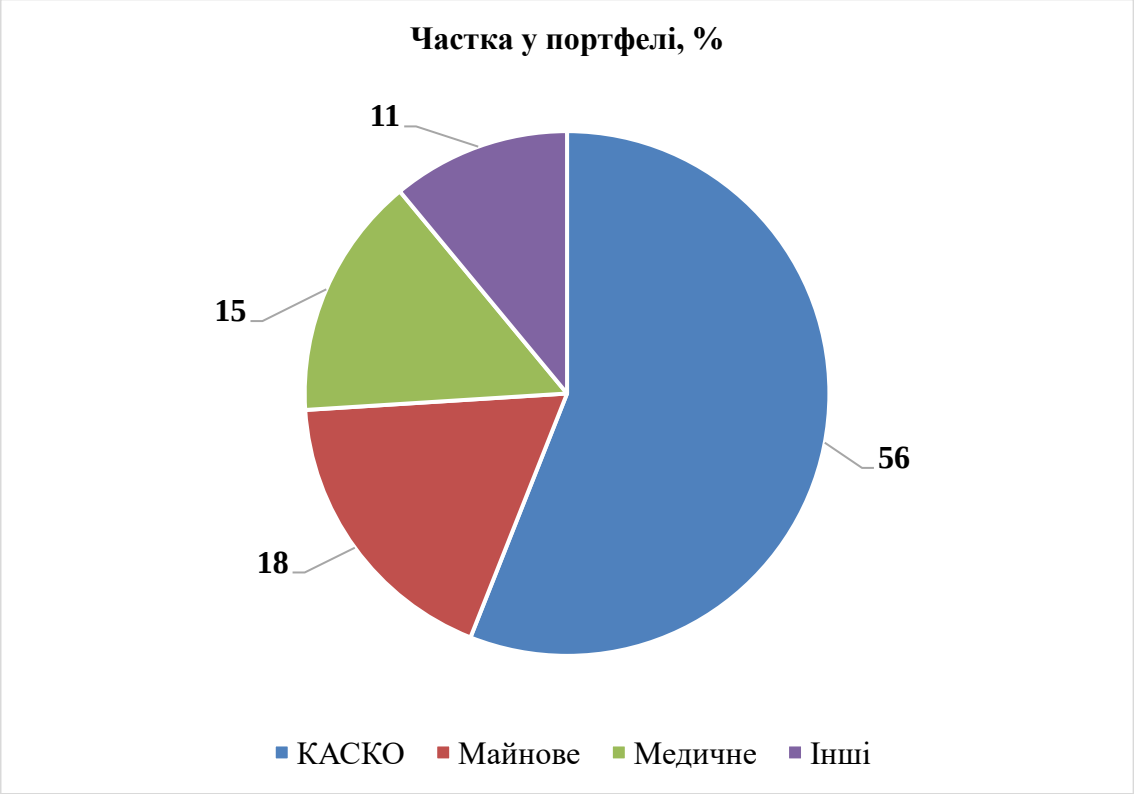

Рис. 2.5. Страховий портфель АТ СК «АРКС» у 2024 році, %

Джерело: побудовано автором за даними [17].

Фінансова стратегія компанії має як сильні, так і слабкі сторони. Серед переваг – висока рентабельність, збалансований портфель і консервативна інвестиційна політика. Слабкі сторони включають залежність від загальної економічної ситуації в країні та високу конкуренцію. Можливості пов’язані з розширенням страхових продуктів та цифровізацією сервісів. Загрозами є інфляція, валютні ризики та законодавчі зміни.

У табл. 2.3 наведемо SWOT-аналіз фінансової стратегії АТ СК «АРКС», який наочно та більш детально продемонструє сильні сторони, слабкі сторони, можливості та загрози у формуванні фінансової стратегії АТ СК «АРКС».

Таблиця 2.3

SWOT-аналіз фінансової стратегії АТ СК «АРКС»

Сильні сторони (Strengths)	**Слабкі сторони (Weaknesses)**
Стабільне зростання страхових премій та чистого прибутку, що свідчить про фінансову ефективність компанії.	Висока залежність від макроекономічної ситуації в країні, що підвищує ризик нестабільності прибутків.
Диверсифікований страховий портфель з домінуванням у сегменті КАСКО та активним розвитком інших видів страхування.	Обмеженість географічного охоплення в окремих регіонах України через воєнні дії та економічні фактори.
Висока ліквідність і надійність інвестиційного портфеля завдяки орієнтації на ОВДП та депозити у стабільних банках.	Залежність від регуляторних рішень та зміни законодавства в сфері страхування.
Активна цифровізація процесів: мобільний додаток, онлайн-калькулятори, автоматизація врегулювання збитків.	Високий рівень конкуренції з боку міжнародних страхових компаній та нових учасників ринку.
Можливості (Opportunities)	**Загрози (Threats)**
Розширення спектру страхових продуктів для малого та середнього бізнесу, а також аграрного сектору.	Зростання інфляції та девальвація національної валюти, що знижує купівельну спроможність клієнтів.
Використання штучного інтелекту та аналітики даних для покращення управління ризиками та персоналізації послуг.	Загострення воєнних дій або енергетичні кризи можуть вплинути на здатність клієнтів купувати страхові продукти.
Посилення партнерських програм з банками та автодилерами для просування страхових продуктів.	Нестабільність на ринку капіталу та обмежений доступ до іноземних інвестицій.
Розвиток цифрових каналів продажів через інтернет та мобільні додатки.	Втрати клієнтів через недостатню лояльність у період цінової конкуренції.

Джерело: складено автором за даними [15].

Отже, оцінка фінансового стану АТ СК «АРКС» за 2022–2024 роки свідчить про стійке зростання основних фінансово-економічних показників, що підтверджує високу ефективність управління, грамотну стратегію розвитку та адаптивність до складного економічного середовища. Компанія забезпечила позитивну динаміку чистого прибутку, активів і страхових премій, водночас демонструючи стабільну рентабельність і платоспроможність. Інвестиційна політика орієнтована на низькоризикові активи, що дозволяє зберігати фінансову гнучкість навіть в умовах підвищеної волатильності.

Диверсифікований страховий портфель, зосереджений на найбільш затребуваних напрямах, таких як автострахування та медичне страхування, забезпечує широке охоплення ринку та зниження ризику концентрації. Активне впровадження цифрових технологій і модернізація клієнтських сервісів створюють передумови для подальшого масштабування бізнесу та укріплення конкурентних позицій на страховому ринку України. Таким чином, фінансовий стан АТ СК «АРКС» можна охарактеризувати як стабільний, динамічний і перспективний.

2.2. Аналіз фінансової стійкості АТ СК «АРКС»

Фінансова стійкість страхової компанії є ключовою характеристикою її надійності, здатності виконувати зобов'язання перед страхувальниками та ефективно функціонувати в умовах ризику та невизначеності [2]. Це комплексна властивість, яка вказує на збалансованість між активами і зобов'язаннями, платоспроможність у довгостроковій перспективі та можливість безперервної діяльності навіть у кризових ситуаціях [6].

У сфері страхування особливого значення набуває сформованість достатніх страхових резервів, стабільність джерел капіталу, рівень диверсифікації інвестиційного портфеля та якість внутрішнього контролю фінансових потоків.

Саме фінансова стійкість є запорукою довіри клієнтів, партнерів і регуляторних органів, оскільки свідчить про спроможність компанії гарантувати своєчасні виплати у разі настання страхових подій [9]. В умовах сучасних економічних викликів вона перетворюється на стратегічну перевагу, що дозволяє не лише зберігати позиції на ринку, а й забезпечувати довготривале зростання та розвиток.

Структура капіталу АТ СК «АРКС» протягом 2022–2024 років демонструє стабільне зростання обсягів як активів, так і власного капіталу (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Структура капіталу АТ СК «АРКС» у 2022-2024 рр.

Показник	2022	2023	2024
Активи, млн грн	3870	4435	5220
Власний капітал, млн грн	1945	2181	2633
Частка власного капіталу, %	50.26	49.18	50.44

Джерело: складено автором за даними [21].

Висока частка власного капіталу в структурі джерел фінансування свідчить про низьку залежність компанії від зовнішніх зобов'язань і високу фінансову незалежність. Така ситуація дозволяє забезпечувати стійкість до зовнішніх шоків, зберігати платоспроможність і підтримувати довіру з боку страхувальників і партнерів. Компанія демонструє достатній рівень акумульованого капіталу для покриття зобов'язань та забезпечення подальшого зростання. Зростання частки власного капіталу у структурі пасивів свідчить про те, що компанія активно реінвестує прибуток і формує фінансову подушку безпеки.

Фінансова стійкість страхової компанії багато в чому визначається здатністю підтримувати належний рівень автономії, ліквідності та платоспроможності (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Коефіцієнтна оцінка фінансової стійкості АТ СК «АРКС» у 2022-2024 рр.

Показник	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, 2024/2022
Активи, млн грн	3870	4435	5220	1350
Власний капітал, млн грн	1945	2181	2633	688
Коефіцієнт автономії, %	50.26	49.18	50.44	0.18

Джерело: складено автором за даними [21].

У випадку АТ СК «АРКС» аналіз ключових фінансових коефіцієнтів за 2022–2024 роки показує, що компанія демонструє високий рівень фінансової

незалежності. Коефіцієнт автономії стабільно тримається на рівні понад 49%, що перевищує мінімальні вимоги регулятора і свідчить про достатній рівень власного фінансування. Рівень покриття зобов'язань власним капіталом залишається стабільним, що вказує на здатність компанії своєчасно розраховуватись із клієнтами без необхідності залучення зовнішніх джерел. Позитивна динаміка абсолютних відхилень по всіх основних показниках підтверджує наявність сталого зростання та стабільної фінансової бази, що дозволяє ефективно реагувати на зміни ринкового середовища.

Фінансові показники АТ СК «АРКС» за 2022–2024 роки свідчать про стабільну динаміку зростання, що позитивно відображається на загальному рівні фінансової стійкості компанії.

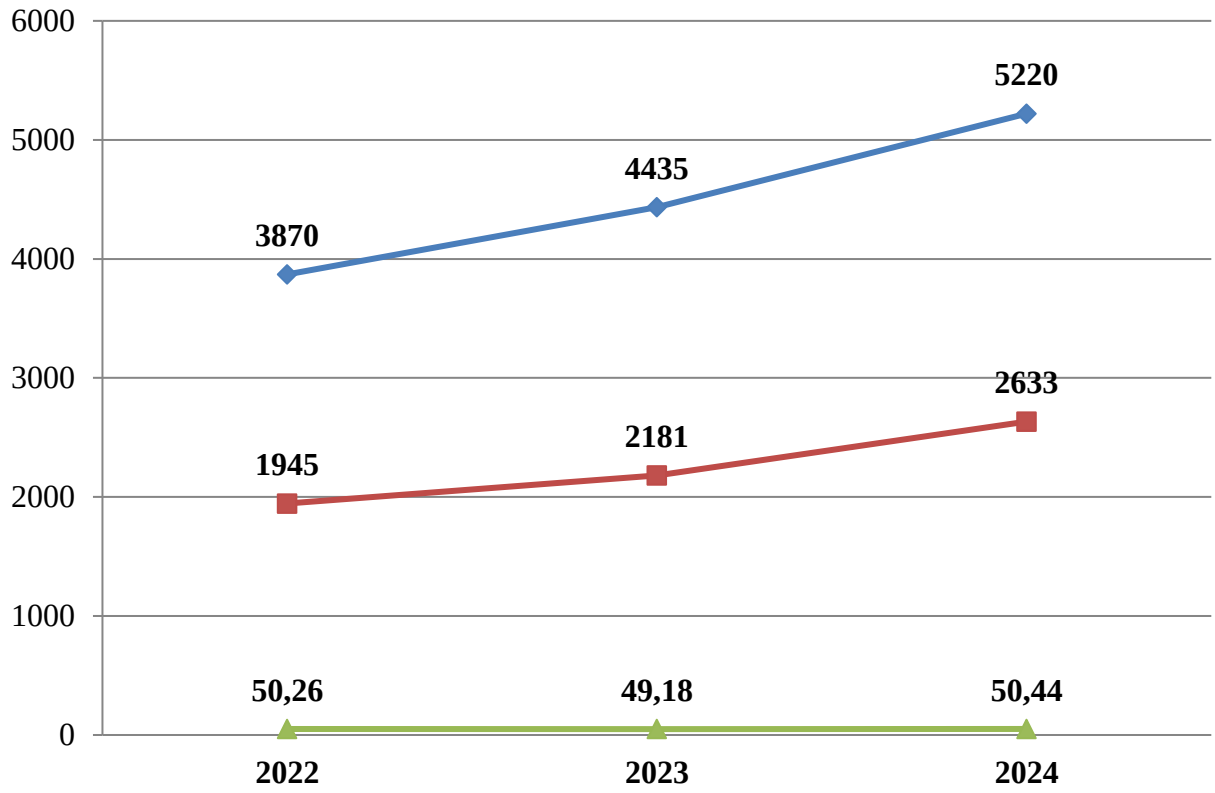

Рис. 2.6. Динаміка показників стійкості АТ СК «АРКС» за 2022–2024 рр.

Джерело: побудовано автором за даними [21].

Аналіз динаміки активів і власного капіталу демонструє сталу тенденцію до зміцнення фінансової бази. Збільшення обсягів активів супроводжується

пропорційним зростанням власного капіталу, що дозволяє зберігати стабільний рівень коефіцієнта автономії. Це свідчить про ефективне управління внутрішніми ресурсами, реінвестування прибутків і здатність компанії формувати власні резерви для забезпечення фінансової незалежності. Такі зміни є результатом послідовної реалізації фінансової стратегії, спрямованої на довгострокову стабільність.

Для оцінки рівня фінансової стійкості АТ СК «АРКС» доцільно здійснити порівняння з нормативними значеннями та іншими ключовими учасниками страхового ринку України. Аналіз демонструє, що компанія стабільно перевищує мінімально допустимі нормативи платоспроможності, встановлені Національним банком України, що свідчить про високу фінансову надійність.

У порівнянні з конкурентами компанія утримує вищий рівень автономії та показує кращі результати за обсягами чистого прибутку та власного капіталу, що підтверджує ефективність управління фінансами та стратегії розвитку. Водночас компанія забезпечує оптимальний баланс між прибутковістю, ризиком і ліквідністю, що робить її фінансову модель стабільною та конкурентоспроможною (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Порівняльна характеристика фінансової стійкості страхових компаній (2024 рік)

Показник	Норматив НБУ	АРКС	УНІКА	ГАРДІАН	ПРОВІДНА
Коефіцієнт автономії, %	≥ 25%	50.44	49.70	41.00	43.15
Платоспроможність, млн грн	≥ 100%	2,633	2,192	2,145	2,210
Чистий прибуток, млн грн	–	452.8	465.4	301.0	320.0
Обсяг активів, млн грн	–	5,220	4,409	4,980	4,860

Джерело: складено автором за даними [22, 23, 26].

Фінансова стійкість АТ СК «АРКС» визначається сукупністю внутрішніх і зовнішніх факторів, які формують умови для збереження та підвищення рівня платоспроможності компанії (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Фактори впливу на рівень фінансової стійкості АТ СК «АРКС»

Фактор	Тип (внутрішній / зовнішній)	Характер впливу на фінансову стійкість
Структура капіталу	внутрішній	Визначає рівень фінансової незалежності та здатність до самофінансування
Інвестиційна політика	внутрішній	Забезпечує стабільність доходів і мінімізацію ризиків
Якість управління ризиками	внутрішній	Знижує ймовірність непередбачуваних витрат і збитків
Макроекономічна ситуація	зовнішній	Впливає на попит на страхування, платоспроможність клієнтів та загальні ризики
Регуляторна політика НБУ	зовнішній	Формує нормативне поле для діяльності компанії
Конкуренція на ринку	зовнішній	Стимулює підвищення ефективності, але може зменшити маржинальність
Воєнні ризики	зовнішній	Збільшують обсяги збитків і змінюють структуру попиту на страхові послуги

Джерело: складено автором за даними [30].

Внутрішні фактори включають ефективність управління капіталом, якість формування страхових резервів, структуру інвестиційного портфеля, рівень цифровізації процесів і кадровий потенціал.

Зовнішні чинники охоплюють макроекономічну ситуацію, регуляторне середовище, динаміку попиту на страхові послуги та конкуренцію на ринку. Особливо вагомим чинником у сучасних умовах стали воєнні ризики, які суттєво впливають на поведінку страхувальників і структуру страхового портфеля.

Врахування цих чинників у стратегічному плануванні забезпечує гнучкість фінансової політики та стійкість до потенційних кризових явищ.

Фінансова стійкість страхової компанії залежить не лише від внутрішньої політики управління, а й від впливу зовнішніх ризиків, які можуть мати як короткостроковий, так і довготривалий ефект.

Ризики для фінансової стійкості АТ СК «АРКС» наведемо у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Ризики для фінансової стійкості АТ СК «АРКС»

Тип ризику	Суть ризику	Ймовірність (висока / середня / низька)	Можливі наслідки
Макроекономічний	Інфляція, ВВП, безробіття	висока	Знецінення активів, зниження попиту
Валютний	Коливання курсу гривні до долара	висока	Збитки від конверсії, переоцінка активів
Регуляторний	Зміни у законодавстві, вимоги НБУ	середня	Зміна структури капіталу, адаптація політик
Воєнний	Ризики руйнувань та переміщення населення	висока	Зростання страхових випадків, нестабільність премій
Технологічний	Кібератаки, цифрова нестабільність	середня	Перерви в обслуговуванні, втрати довіри
Конкурентний	Агресивна політика інших компаній	середня	Втрати частки ринку, зниження маржі

Джерело: складено автором.

Для АТ СК «АРКС» до ключових ризиків належать економічна та політична нестабільність, високий рівень інфляції, валютні коливання, а також воєнні дії, що створюють невизначеність для всієї економіки. Окрему групу становлять галузеві ризики: зміни у законодавстві, зростання конкуренції, технологічні трансформації та поведінкові зміни клієнтів. Наявність цих

факторів вимагає від компанії постійної адаптації фінансової стратегії, розвитку системи управління ризиками та формування достатніх резервів для забезпечення платоспроможності в умовах зростаючої невизначеності.

Результати проведеного аналізу фінансової діяльності АТ СК «АРКС» у 2022–2024 роках свідчать про збереження високого рівня фінансової стійкості, попри значні зовнішні виклики, пов’язані з економічною, політичною та воєнною нестабільністю в Україні. Компанія проявила здатність до швидкої адаптації в умовах підвищеної невизначеності, що є свідченням гнучкої управлінської моделі, орієнтованої на мінімізацію ризиків і збереження ліквідності. Основним чинником збереження стійких позицій стало ефективне управління капіталом, в якому важливу роль відіграє оптимальне поєднання власного та залученого фінансування, з фокусом на підтримку високої частки власного капіталу в структурі активів.

Інвестиційна політика компанії, зорієнтована на низькоризикові інструменти, зокрема облігації внутрішньої державної позики, дозволила забезпечити прогнозований грошовий потік та уникнути суттєвих втрат у періоди ринкових коливань. Поступове, але стабільне зростання обсягів активів супроводжується пропорційним збільшенням власного капіталу, що формує надійний фундамент для стійкої платоспроможності в довгостроковій перспективі.

Варто також відзначити, що за підсумками порівняння з провідними страхувальниками українського ринку, АТ СК «АРКС» демонструє конкурентні переваги як за рівнем прибутковості, так і за темпами приросту фінансових показників. Це свідчить про стратегічну послідовність дій керівництва компанії, здатність вчасно реагувати на зміни ринкового середовища та адаптувати бізнес-модель до нових умов. Окрім цього, компанія впроваджує сучасні цифрові рішення, які сприяють зниженню витрат, підвищенню продуктивності й утриманню клієнтів, що також позитивно впливає на фінансову стабільність.

Таким чином, на основі інтегрованого аналізу можна зробити висновок, що АТ СК «АРКС» не лише відповідає регуляторним вимогам щодо платоспроможності, а й випереджає їх за ключовими показниками, демонструючи високий рівень операційної ефективності та стратегічної надійності. Потенціал компанії у поєднанні з її поточними результатами підтверджує стабільність та перспективність її фінансової стратегії.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

3.1. Проблеми забезпечення фінансової стійкості страхових компаній в Україні та шляхи їх вирішення

Фінансова стійкість страховиків в Україні перебуває під постійним тиском зовнішніх і внутрішніх чинників, які формують складне та нестабільне середовище функціонування. У післякризовий період, зокрема після 2022 року, страхові компанії зіткнулись із глибокими викликами, спричиненими воєнною агресією, зниженням платоспроможності клієнтів, зміною структури ризиків і загальною нестабільністю фінансового ринку. В умовах воєнної економіки актуалізується проблема ефективного управління фінансами та забезпечення безперебійного виконання зобов'язань перед страхувальниками. Комплексність ситуації вимагає системного аналізу причин фінансової нестійкості, її джерел і наслідків для ринку в цілому.

Особливістю українського страхового ринку є значна диференціація рівня фінансової надійності компаній. Великі учасники ринку, які мають доступ до міжнародного капіталу та технологій, демонструють вищу гнучкість і стабільність, тоді як малі й середні страхові компанії часто не мають достатніх резервів, щоб витримувати зовнішні коливання. Існує диспропорція в розподілі страхових премій, що зосереджені переважно у кількох провідних компаніях, тоді як інші функціонують на межі рентабельності або повністю залежать від окремих видів страхування. В умовах високої концентрації ризиків фінансова стійкість потребує особливої уваги.

Ключові виклики, з якими стикаються українські страхові компанії, пов'язані не лише з ринковими коливаннями, але й із внутрішніми управлінськими обмеженнями.

До основних проблем, що перешкоджають підвищенню рівня фінансової стійкості, можна віднести (табл.3.1).

Таблиця 3.1

Ключові проблеми забезпечення фінансової стійкості страхових компаній в Україні

Проблема	Опис
Недостатній рівень капіталізації	Багато страхових компаній не мають належного власного капіталу для підтримання нормативного запасу платоспроможності.
Неефективне управління ризиками	Відсутність сучасних ризик-менеджмент систем унеможливлює своєчасну реакцію на зміни страхових випадків і макроситуацій.
Обмеженість інвестиційного середовища	Компанії обмежені у виборі надійних інструментів для розміщення резервів, що впливає на доходність і стабільність активів.
Дефіцит прозорості та довіри	Незбалансовані звітні форми і непрозорість звітності знижують інтерес інвесторів та підривають довіру споживачів до страхового ринку.
Нестабільне регулювання	Часті зміни у законодавстві, розмиті вимоги та недостатній нагляд за діяльністю послаблюють регуляторну ефективність.

Джерело: складено автором за даними [31, 32, 39, 40, 42].

Ці проблеми не є випадковими – вони мають системне походження та вимагають цілісного підходу до вирішення. Зокрема, вітчизняна система страхового нагляду ще не досягла рівня прозорості, який би дозволяв оперативно виявляти системні ризики і вживати запобіжних заходів. Ринок перебуває на стадії трансформації: від умовно ліберальної моделі до більш контрольованої, але такий перехід потребує не лише законодавчої бази, а й інституційної готовності до запровадження ризик-орієнтованого підходу.

Ускладнює ситуацію також низький рівень фінансової грамотності клієнтів, що обмежує попит на складні страхові продукти, особливо у регіонах, віддалених від великих фінансових центрів.

Рівень проникнення страхування у структурі ВВП України суттєво нижчий, ніж у країнах ЄС, що свідчить про недовикористаний потенціал і недовіру до галузі.

В умовах зниження довіри інвесторів до вітчизняної економіки страхові компанії також втрачають можливість залучення зовнішніх джерел фінансування.

Проблема фінансової стійкості в українських реаліях є не лише наслідком нестабільного економічного середовища, зокрема інфляції, коливань валютного курсу, військових дій та політичної нестабільності, а й результатом глибших внутрішніх проблем, пов’язаних із повільною та недостатньо ефективною трансформацією фінансових інституцій і управлінських структур. Однією з ключових причин цієї ситуації є низький рівень підготовки управлінського персоналу, який часто не володіє сучасними інструментами фінансового аналізу та прогнозування.

Крім того, в багатьох українських компаніях спостерігається слабко розвинена корпоративна культура управління ризиками, що виражається у відсутності чітких регламентів, політик реагування на зовнішні та внутрішні виклики, а також недостатній інтеграції управлінських рішень у загальну фінансову стратегію підприємства. Обмежена аналітика, відсутність глибокого аналізу ринкових трендів і фінансових сценаріїв ще більше ускладнюють ситуацію. До того ж низький рівень автоматизації бізнес-процесів і використання застарілих систем управління фінансами не дозволяють ефективно моніторити й контролювати ключові фінансові показники в режимі реального часу.

У результаті маємо ситуацію, коли навіть прибуткові компанії не завжди здатні забезпечити необхідну гнучкість, адаптивність до ринкових змін та створити фінансові резерви, що є критично важливими для довгострокової стійкості та конкурентоспроможності. Без зміцнення внутрішніх фінансових механізмів і стратегічного управління стійкий розвиток підприємств в умовах постійної невизначеності залишається під загрозою.

У сучасних умовах функціонування страхового ринку України, що характеризуються високим рівнем невизначеності та динамічними змінами, питання забезпечення фінансової стійкості страхових компаній набуває

особливої актуальності. Виклики, спричинені зовнішніми факторами, такими як військові дії, економічна нестабільність та інфляційні процеси, вимагають від страховиків впровадження ефективних стратегій управління фінансовими ризиками та адаптації до нових реалій ринку [44].

Для наочного представлення основних напрямів підвищення фінансової стійкості страхових компаній в Україні наведено табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Основні напрями підвищення фінансової стійкості страхових компаній в Україні

Напрям	Опис
Оптимізація структури капіталу	Збільшення частки власного капіталу для зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування.
Впровадження сучасних методів управління ризиками	Використання актуарних моделей та аналізу сценаріїв для прогнозування можливих фінансових втрат та формування відповідних резервів.
Диверсифікація інвестиційного портфеля	Інвестування в різні фінансові інструменти та галузі економіки для зменшення ризиків та забезпечення стабільного доходу.
Підвищення прозорості та звітності	Впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності для зміцнення довіри інвесторів та страхувальників.
Розвиток цифрових технологій	Використання цифрових платформ для автоматизації процесів, зниження витрат та покращення обслуговування клієнтів.

Джерело: складено автором за даними [47].

Як бачимо, до основних напрямів підвищення фінансової стійкості страхових компаній в Україні можна віднести: оптимізацію структури капіталу, впровадження сучасних методів управління ризиками, диверсифікацію інвестиційного портфеля, підвищення прозорості та звітності, розвиток цифрових технологій.

Одним із ключових напрямів підвищення фінансової стійкості страхових компаній є стратегічна оптимізація структури їхнього капіталу. У сучасних умовах економічної нестабільності та високої конкуренції на страховому ринку особливого значення набуває питання формування

фінансової незалежності компаній. Один із дієвих інструментів досягнення цієї мети – збільшення частки власного капіталу в загальній структурі фінансування.

Зростання питомої ваги власного капіталу дозволяє суттєво знизити залежність від позикових ресурсів, які в умовах кризи можуть ставати недоступними або обтяжливими через високі процентні ставки. Натомість наявність стабільної та достатньої бази власних коштів дає змогу страховим компаніям самостійно фінансувати свою операційну діяльність, своєчасно виконувати зобов’язання перед клієнтами та ефективно протистояти ринковим викликам.

Крім того, підвищення рівня автономії фінансування позитивно впливає на загальну інвестиційну привабливість компанії. Інвестори охочіше вкладають у стабільні, капіталізовані компанії, які демонструють фінансову незалежність та сталість розвитку. Аналогічно, страхувальники віддають перевагу таким компаніям, вбачаючи в них гаранта надійності, здатного забезпечити виплати навіть за несприятливих обставин.

Таким чином, оптимізація структури капіталу шляхом підвищення частки власного капіталу є не лише запорукою фінансової стійкості, а й стратегічним кроком до зміцнення ринкових позицій страхової компанії та підвищення рівня довіри з боку ключових стейкхолдерів [48].

Іншим важливим аспектом є впровадження сучасних методів управління ризиками, які дозволяють своєчасно ідентифікувати потенційні загрози та розробляти ефективні механізми їх нейтралізації. Зокрема, використання актуарних моделей та аналізу сценаріїв дозволяє більш точно прогнозувати можливі фінансові втрати та формувати відповідні резерви [45].

Крім того, важливою складовою забезпечення фінансової стійкості є диверсифікація інвестиційного портфеля. Інвестування в різні фінансові інструменти та галузі економіки дозволяє зменшити ризики, пов'язані з коливаннями на окремих ринках, та забезпечити стабільний дохід для компанії [46].

Таким чином, реалізація зазначених напрямів дозволить страховим компаніям України не лише підвищити свою фінансову стійкість, але й забезпечити сталий розвиток в умовах сучасних викликів та змінного ринкового середовища.

3.2. Заходи щодо зміцнення фінансової стійкості АТ «СК «АРКС»

У контексті мінливої макроекономічної ситуації та значного рівня ризику, спричиненого зовнішніми факторами, АТ СК «АРКС» потребує виваженого підходу до вдосконалення своєї фінансової стійкості. Хоча поточний фінансовий стан компанії є задовільним, саме системність і превентивність управлінських рішень здатні гарантувати стабільність і довготривалу ринкову перевагу. Необхідність впровадження цілеспрямованих заходів зумовлена не лише конкуренцією на страховому ринку, а й очікуваннями інвесторів, регулятора та клієнтів у плані прозорості, відповідальності та передбачуваності дій компанії.

Одним із основних векторів посилення стійкості має стати трансформація підходів до структури капіталу. Збільшення частки власного капіталу шляхом реінвестування прибутків, утримання нерозподіленого доходу та залучення стратегічних партнерів з довгостроковими інтересами дозволить знизити залежність від боргового фінансування. Це дасть змогу компанії зберігати ліквідність навіть у разі коливань обсягів премій або змін на ринку цінних паперів.

Іншим важливим елементом є переоцінка підходів до формування страхових резервів. Підвищення точності актуарних розрахунків, регулярне тестування адекватності резервів за різними сценаріями та застосування ризик-орієнтованих моделей (наприклад, на основі принципів Solvency II) зміцнить впевненість у здатності компанії виконувати свої зобов’язання навіть за умови зростання частоти або суми виплат.

Для систематизації ключових пропозицій доцільно узагальнити їх у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Пропозиції щодо стратегічних заходів для зміцнення фінансової стійкості АТ СК «АРКС»

Напрям	Зміст заходу	Очікуваний ефект
Капіталізація	Збільшення частки власного капіталу шляхом реінвестування прибутку	Підвищення фінансової автономії
Актуарна точність	Впровадження сучасних моделей прогнозування збитків та резервування	Адекватність резервів, стійкість до збитковості
Диверсифікація інвестицій	Розширення інвестиційного портфеля через надійні корпоративні облігації, банківські інструменти	Зменшення ризику та підвищення прибутковості
Внутрішній контроль	Розширення функцій фінансового моніторингу та антикризового комплаєнсу	Запобігання ризикам та підвищення довіри
Технологічна трансформація	Автоматизація оцінки ризиків і цифровізація обліку резервів	Підвищення оперативності й точності фінансових рішень

Джерело: складено автором.

Особливу увагу варто приділити внутрішній системі комплаєнсу та управління ризиками. Її вдосконалення передбачає не лише дотримання регуляторних норм, а й створення корпоративної культури фінансової дисципліни та передбачуваності. Підвищення ролі внутрішнього аудиту, регулярне оновлення політик управління фінансами та підготовка персоналу до роботи в умовах нестабільності є запорукою стійкої організаційної структури. Ці зміни також сприятимуть підвищенню довіри до компанії з боку контрагентів, перестрахувальників і банків-партнерів.

Таким чином, реалізація комплексу стратегічних заходів, що охоплюють капітал, резерви, інвестиції та систему управління, стане основою для зміцнення фінансової надійності АТ СК «АРКС» у довгостроковій перспективі. Такі рішення не лише покращать показники платоспроможності,

а й забезпечать стабільність у кризових періодах, зміцнивши ринкові позиції компанії як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Оцінка потенційного ефекту від реалізації запропонованих заходів щодо зміцнення фінансової стійкості АТ СК «АРКС» дає змогу спрогнозувати покращення ключових фінансових показників уже у середньостроковій перспективі. Прогнозування базується на припущенні, що компанія системно впровадить комплекс заходів із підвищення капіталізації, вдосконалення управління резервами, диверсифікації інвестицій та зміцнення контролю за фінансовими ризиками.

Передусім очікується покращення коефіцієнта автономії, що свідчитиме про зменшення залежності від зовнішнього фінансування. При збереженні поточних темпів зростання власного капіталу та впровадженні стратегії реінвестування, частка власних коштів у структурі балансу може сягнути понад 52% вже до кінця 2025 року. Це означає зміцнення фінансової гнучкості компанії та її здатності витримувати непередбачувані коливання на ринку.

Іншим важливим показником є рівень резервного покриття зобов’язань, який завдяки підвищенню точності актуарних розрахунків може бути стабілізований на рівні не нижче 120%. Такий рівень означає достатній фінансовий буфер для обслуговування клієнтів у разі зростання обсягу страхових випадків. Додатково, завдяки зміні структури інвестиційного портфеля та підвищенню його прибутковості, очікується зростання доходів від інвестиційної діяльності на 8–12% у річному вимірі, що посилить рентабельність капіталу.

Для більш чіткого розуміння потенційного ефекту наведено прогнозну табл. 3.4.

Прогнозовані фінансові показники АТ СК «АРКС» на 2025–2026 роки свідчать про стабільне зміцнення фінансової стійкості компанії. Динаміка ключових індикаторів вказує на послідовне покращення структури капіталу, підвищення ефективності управління резервами та зростання прибутковості інвестиційної діяльності. Загальний тренд демонструє зростання

рентабельності та підвищення рівня надійності активів, що формує позитивні очікування щодо здатності компанії забезпечувати фінансову стабільність у середньостроковій перспективі. Це є важливим чинником для зміцнення довіри з боку інвесторів, партнерів і клієнтів.

Таблиця 3.4

Прогноз змін ключових фінансових показників АТ СК «АРКС» у 2025–2026 роках

Показник	2024 (факт)	2025 (прогноз)	2026 (прогноз)	Прогнозна зміна, %
Коефіцієнт автономії, %	50.44	52.10	53.75	+6.57
Рівень резервного покриття, %	115	120	123	+6.96
Доходи від інвестицій, млн грн	240	268	295	+22.9
Рентабельність власного капіталу, %	17.2	18.5	19.3	+12.2
Частка високонадійних активів, %	72	78	80	+11.1

Джерело: складено автором.

Прогноз базується на помірно-оптимістичному сценарії, який передбачає відсутність глибоких зовнішніх шоків, збереження контрольованої інфляції, стабільну макроекономічну ситуацію та ефективну реалізацію стратегії управління фінансами. У разі дотримання окресленого стратегічного курсу АТ СК «АРКС» має всі підстави не лише зберегти свій статус лідера галузі, а й розширити частку на ринку за рахунок зростання довіри з боку страхувальників та партнерів.

Таким чином, прогнозований ефект від реалізації стратегічних ініціатив є не лише кількісно вимірюваним, а й якісно значущим. Йдеться про підвищення стабільності, зменшення чутливості до зовнішніх ризиків і створення стійкої фінансової бази для інноваційного розвитку компанії у складному економічному середовищі.

Фінансова стійкість компанії в умовах нестабільної економіки є не лише результатом ефективного оперативного управління капіталом, потоками

ліквідності та ризиками, але й відображенням стратегічного бачення і здатності організації до гнучкої перебудови внутрішніх механізмів функціонування. У сучасному світі, де економічна ситуація постійно змінюється під впливом глобальних і локальних факторів, зокрема політичних рішень, геополітичної напруженості та технологічних зрушень, критично важливою стає здатність компаній до адаптації, впровадження інновацій і створення резервів міцності.

Для АТ СК «АРКС» така трансформація має не просто рекомендаційний, а стратегічно необхідний характер. Вона охоплює як оновлення корпоративної культури та управлінських підходів, так і запровадження нових цифрових рішень, автоматизованих систем контролю та аналітики. Завдяки цим зусиллям компанія може не лише ефективно реагувати на зовнішні загрози, але й формувати власну траєкторію сталого розвитку. Важливо, що трансформація внутрішніх процесів дає змогу зміцнювати довіру клієнтів, інвесторів і партнерів, які дедалі більше орієнтуються на прозорість, передбачуваність і здатність до довгострокового зростання.

Таким чином, для АТ СК «АРКС» стратегічна трансформація є основою не тільки поточної стабільності, але й передумовою для стійкої присутності на ринку в умовах постійної невизначеності та швидких змін.

В основі внутрішніх змін має лежати новий підхід до управління на всіх рівнях корпоративної структури – від стратегічного планування до щоденних операцій. Це включає посилення аналітичного блоку, удосконалення внутрішнього аудиту, впровадження ризик-орієнтованої корпоративної культури, а також нові стандарти звітності, які відповідають міжнародним нормам. У поєднанні з цифровою трансформацією ці елементи формують нову парадигму управління, в якій домінує аналітичне мислення, автоматизований моніторинг ключових показників та високий рівень прозорості.

У табл. 3.5 наведемо внутрішні напрями трансформації АТ СК «АРКС» та очікуваний ефект від них.

Таблиця 3.5

Внутрішні напрями трансформації АТ СК «АРКС» та очікуваний ефект

Напрям трансформації	Зміст і дії	Очікуваний результат	Період реалізації
Інформаційно-аналітична система	Впровадження сучасної ERP-системи з функціоналом фінансового аналізу, актуарної звітності, ризик-менеджменту	Підвищення оперативності прийняття рішень, зниження ручної помилки, інтеграція підрозділів	2024–2025
Цифровізація клієнтського сервісу	Створення онлайн-платформ для оформлення, продовження та супроводу договорів	Підвищення клієнтського досвіду, скорочення витрат, збільшення рівня автоматизації	2024
Розвиток людського капіталу	Проведення програм навчання, сертифікації, розвитку ризик-аналітиків, управлінців та актуаріїв	Збільшення ефективності персоналу, підвищення точності оцінки ризиків	Постійно
Оновлення страхових продуктів	Створення нових програм (гібридне страхування, індексовані поліси, електронне накопичення)	Розширення цільової аудиторії, підвищення проникнення страхування	2025
Вдосконалення корпоративного управління	Розробка нових внутрішніх регламентів, політик щодо ризиків, капіталу та ліквідності	Підвищення довіри з боку інвесторів, відповідність міжнародним стандартам	2024–2026
Посилення комплаєнсу та прозорості	Перехід до МСФЗ у всіх розділах звітності, зовнішній аудит, публікація щоквартальних фінансових даних	Покращення репутації, доступ до додаткових джерел фінансування, відповідність вимогам НБУ	2024
Розвиток регуляторної взаємодії	Активна участь у профільних асоціаціях, експертних групах, пілотних програмах НБУ	Вплив на ринок, адаптація до нових правил раніше за інших	2024–2026

Джерело: складено автором.

Одним з основних напрямів трансформації має стати впровадження ERP-систем нового покоління для консолідації фінансової, страхувальної,

клієнтської та аналітичної інформації в єдиному середовищі. Це дозволить компанії АРКС оперативно реагувати на внутрішні й зовнішні зміни, проводити більш точне прогнозування потреб у капіталі та ефективніше управляти ризиками. Важливу роль відіграє розвиток інтелектуальних рішень на базі штучного інтелекту та машинного навчання, які допомагають виявляти нетипові фінансові аномалії та мінімізувати ймовірність помилок у страхових оцінках.

Крім технологічного оновлення, не менш важливо забезпечити розвиток людського капіталу, оскільки без висококваліфікованих фахівців навіть найкращі системи залишаються лише інструментами. Відповідно, важливо інвестувати у навчання персоналу, розвиток soft skills, антикризових компетенцій, здатності працювати з великими даними та інтерпретувати ризикову інформацію. Саме команда, орієнтована на інновації, здатна реалізувати внутрішню трансформацію не як проєкт, а як безперервний процес.

Перспективи розвитку компанії значною мірою залежать також від її здатності створювати нові продукти у відповідь на зміни попиту. Розширення страхових лінійок, впровадження гібридних продуктів (наприклад, страхування з елементами накопичення чи інвестування), а також гнучкі тарифи із залученням поведінкових моделей дадуть змогу збільшити частку ринку та поглибити стосунки з клієнтами. Усе це потребує створення внутрішніх аналітичних і маркетингових підрозділів, здатних моделювати поведінку споживача й адаптувати фінансову політику під індивідуальні запити.

Особливої уваги заслуговує взаємодія із зовнішніми стейкхолдерами — регулятором, банками, перестрахувальниками, акціонерами. Підвищення відкритості, розвиток публічної фінансової звітності, участь у ринкових ініціативах та саморегулюваних організаціях підвищує довіру до компанії та забезпечує доступ до зовнішніх джерел фінансування. Це критично важливо з огляду на високий ступінь волатильності фінансового середовища в Україні.

Таким чином, внутрішня трансформація АТ СК «АРКС» має носити інтегрований характер і включати технологічне оновлення, управлінську модернізацію, розвиток персоналу та інституційну відкритість. Тільки за наявності взаємозв’язку цих компонентів можна досягти не лише стабільності, а й здатності до масштабування бізнесу та підвищення конкурентної переваги. Це і є запорука довгострокової фінансової надійності компанії у складному, але перспективному середовищі українського страхового ринку.

ВИСНОВКИ

Фінансова стійкість є базовою умовою ефективного функціонування страхової компанії, оскільки забезпечує її здатність виконувати зобов'язання перед страхувальниками незалежно від змін зовнішнього середовища. Стійкість базується на дотриманні ключових принципів – достатності резервів, збалансованості активів і пасивів, платоспроможності та ефективного управління ризиками. Вона виконує функції гарантування безперервності діяльності, довіри клієнтів і стабільності страхового ринку в цілому.

Для забезпечення фінансової стійкості страхова компанія повинна реалізовувати комплекс управлінських рішень, що охоплюють оптимізацію капіталу, диверсифікацію інвестицій, вдосконалення актуарних моделей, підвищення рівня резервування та запровадження ефективного фінансового контролю. Умовою досягнення стійкості є адаптивна стратегія, яка дозволяє швидко реагувати на зміни ринкових умов і підтримувати внутрішню збалансованість навіть у кризових періодах.

Результати оцінки фінансового стану АТ СК «АРКС» за 2022–2024 роки демонструють стабільне зростання ключових показників, зокрема активів, власного капіталу та чистого прибутку. Компанія зберігає високу ліквідність, показники платоспроможності перевищують нормативні вимоги, а структура фінансування свідчить про переважання власних джерел, що є ознакою фінансової незалежності. Це підтверджує ефективність фінансової стратегії компанії.

Аналіз фінансової стійкості АТ СК «АРКС» показав, що компанія ефективно контролює ризики, підтримує на належному рівні коефіцієнти автономії та рентабельності, що забезпечує її здатність протистояти зовнішнім викликам. Порівняння з основними конкурентами на ринку підтверджує лідируючі позиції компанії за більшістю показників, що свідчить про високий рівень внутрішньої фінансової культури та грамотного управління капіталом.

Вітчизняний страховий сектор стикається з системними викликами, серед яких недокапіталізація, нерозвинуте інвестиційне середовище, низька прозорість і слабка регуляторна підтримка. Подолання цих проблем можливе шляхом комплексних змін: покращення державного регулювання, підвищення фінансової грамотності, впровадження міжнародних стандартів звітності, модернізації системи управління ризиками та підвищення капіталізації компаній.

Запропоновані заходи для АТ СК «АРКС» базуються на стратегічному підході, який поєднує трансформацію внутрішніх процесів, технологічне оновлення, посилення аналітичних функцій, модернізацію ризик-менеджменту та інституційну відкритість. Прогноз реалізації цих ініціатив вказує на зростання ключових фінансових коефіцієнтів, що забезпечить не лише збереження надійності компанії, а й розширення її конкурентних переваг у середньо- і довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базилевич В.Д. Страхування: підручн. Київ: Знання, 2008. 1019 с.
2. Зубілевич С. М. Фінансова стійкість страхових компаній: сутність та фактори формування. *Фінанси України*. 2022. №5. С. 68-74
3. Журавка О. С., Темченко А. Р., Федорченко В. Г. Теоретичні підходи до визначення фінансової стійкості страхових компаній. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство.* 2018. Вип. 22(1). С. 117-122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_22%281%29__26
4. Землячов С. В., Землячова О. А. Вплив страхування банківських ризиків на фінансову стабільність банків та страхових компаній. *Бізнес Інформ* 2015. №11. С. 325-333. URL: https://business-inform.net/export_pdf/business-inform-2015-11_0-pages-325_333.pdf
5. Ларіна Я. С. Методичні підходи щодо забезпечення економічної стійкості підприємств на основі маркетингового моніторингу. *Проблеми системного підходу в економіці.* 2018. № 3 (1). С. 93-98.
6. Савлук М. І., Мороз А. М. Гроші та кредит. Київ: КНЕУ, 2021. 586 с.
7. Бойко А. О. Теоретичні основи та практичний досвід забезпечення фінансової стійкості страхової компанії. *Економічні науки. Серія Облік і фінанси*. 2010. Вип. 7 (25). Ч. 4. С. 36-50
8. Пікус Р. В., Балицька М. В. Фінансова стійкість страхової організації та джерела її забезпечення. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.* 2016. №3(180). С. 6-10
9. Гринкевич С. С. Фінансова діяльність страхових компаній: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 244 с.
10. Курок О.О. Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній. *Економічний вісник університету.* 2016. С. 557-560.

11. Богріновцева Л. М., Чамор Г. С. Напрямки вдосконалення фінансової стійкості страхових компаній України. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України.* 2019. № 2. С. 20-32.

12. ARX у 2024 році збільшила страхові премії на 15,94% до 4,28 млрд грн. *Fixygen.ua*. 2025. URL: https://www.fixygen.ua/news/20250317/arx-u-2024-rotsi-zbilshila-strahovi-premiyi-na-1594-do-43-mlrd-grn.html

13. Сосновська О.О. Елементи забезпечення фінансової стійкості страхових компаній. *Економіка, фінанси і управління в XXI столітті: аналіз тенденцій та перспективи розвитку:* зб. тез міжнародної науково-практичної конференції. 2017. С. 70-74.

14. Макроекономічні показники України за 2022–2024 роки. *Національний банк України*. *Державна служба статистики України*. 2025. URL: https://bank.gov.ua та https://ukrstat.gov.ua

15. Профіль компанії АТ СК «АРКС». *Top-1000.com.ua*. 2024. URL: https://top-1000.com.ua/companies/company-1497

16. Оновлено рейтинги АТ СК «АРКС». *Standard-Rating.biz*. 2025. URL: https://standard-rating.biz/products_contract/rl_prat-sk-arks_onovleno-reitingi-at-sk-arks/

17. Лідери страхування КАСКО у 2024 році. *Forinsurer.com*. 2025. URL: https://forinsurer.com/news/25/02/12/44641

18. ARX підтримує ЗСУ та українських постраждалих. *Strahnadzor.ua*. 2024. URL: https://www.strahnadzor.ua/news/36357

19. Українська страхова компанія ARX приєдналася до MAXIS GBN. *Lipkan.com*. 2024. URL: https://www.lipkan.com/ukrayinska-strahova-kompaniya-arx-priyednalasya-do-maxis-global-benefits-network/

20. Добош Н. Оцінка фінансової стійкості страховика. *Формування ринкової економіки в Україні.* 2009. № 19. С. 207-212

21. Приватне Акціонерне Товариство «Страхова Компанія «АРКС» Фінансова звітність. URL: https://clarity-project.info/edr/20474912/finances#google_vignette

22. Страхова компанія ARX оновила мобільний застосунок MyARX. URL: https://forinsurer.com/news/24/06/24/43935

23. ARX. Рекордні фінансові результати за 2024 рік. *Офіційний сайт ARX*. 2025. URL: https://arx.com.ua/blog/press/arx-rekordnye-finansovye-rezultaty

24. УНІКА. Фінансова звітність ПрАТ «СК «УНІКА» за 2024 рік. URL: https://uniqa.ua/storage/public-info/reports/Фінансова%20звітість%20УНІКА%20за%202024%20рік%20(1).pdf

25. Українська страхова компанія ARX приєдналася до MAXIS GLOBAL BENEFITS NETWORK. URL: https://www.lipkan.com/ukrayinska-strahova-kompaniya-arx-priyednalasya-do-maxis-global-benefits-network

26. ПрАТ «СК «ПРОВІДНА». *Опендатабот*. URL: https://opendatabot.ua/c/23510137

27. Deloitte. Управління ризиками у фінансовому секторі в умовах невизначеності. 2023. URL: https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/risk/articles/risk-management-in-times-of-crisis.html

28. Стаття 38. Вимоги до платоспроможності страховика. URL: https://protocol.ua/ua/pro_strahuvannya_stattya_38_1/#google_vignette

29. ARX – 28 років на ринку страхування України. URL: https://www.strahnadzor.ua/news/35944

30. Гринкевич С. С. Управління фінансовою стійкістю страхових компаній: навч. посібн. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 244 с.

31. Маруженко Д. С. Сучасні проблеми підвищення рівня фінансової стійкості страхових компаній України. *Наукові записки НаУКМА: Економічні науки.* 2011. Т. 120. С. 57-60.

32. Смоляк В. А. Особливості визначення фінансової стійкості страхових компаній в умовах реформування ринку фінансових послуг. *Бізнес-навігатор.* 2022. № 3(70). С. 128-131.

33. Маруженко Д.С. Теоретичні підходи до визначення категорії «фінансова стійкість страхової компанії». *Фінанси України*. 2006. № 11. С.77-89.

34. Кривошлик Т., Димнич О., Стецюк Т. Фінансовий потенціал страхових компаній як фактор стабільного розвитку страхового ринку України. *Studia Universitatis «Vasile Goldis» Arad. Economics Series.* 2024. Т. 34. № 2. С. 57–85.

35. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств. 2-е вид. Київ: Знання, 2002. 274 с

36. Kovtun I. O. Fundamentals of actuarial calculations. Kyiv: Alerta, 2004.

37. Oparin V. M., Peresada A. A., Kovalenko V. V. Financial Investment: Textbook. Kyiv: KNEU, 2006.

38. Лактіонова Л.А. Аналіз фінансової стійкості суб'єктів підприємницької діяльності: монографія. Київ: КНЕУ, 2013. 1091 с.

39. Левковська Т. А., Горбачова Д. О. Шляхи зміцнення фінансового стану страхової компанії. *Фінанси, облік та оподаткування: теорія і практика:* матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. Київ, 2023. С. 132-134.

40. Попова І. В. Проблеми державного фінансового контролю страхових компаній в Україні та шляхи їх вирішення. *Страховий ринок України в умовах фінансової глобалізації.* Київ : КНЕУ, 2012. С. 166–169.

41. Kobylynets N. O., Lopata O. O., Lyalka L. L. System for assessing the financial stability of an insurance company. *Scientific Bulletin of the National Laboratory of Technical Sciences of Ukraine.* 2009. № 19.5. С. 191-196

42. Олійник В. М. Фінансова стійкість страхових компаній : монографія. Суми : Університетська книга, 2015. 287 с.

43. Financial sustainability management of the insurance company: Case of Ukraine. *Investment Management and Financial Innovations.* 2024. №3. С. 128-131.

44. Абдуллаєва А., Поплавська С. Шляхи підвищення ефективності діяльності страхових компаній на ринку страхових послуг України. *Економіка та суспільство.* 2022. №39. С. 1–5.

45. Ткаченко Н.В. Фінансова стійкість страхових компаній (методологія оцінки та механізми забезпечення): дис. д-ра екон. наук: 08.00.08. ДВНЗ «УАБС НБУ». Суми, 2011. 418 с.

46. Карлін М.І. Фінансова система України. Київ: Знання, 2008. 1019 с.

47. Балицька М.В. Забезпечення фінансової стійкості страхової компанії в Україні: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.08. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2019. 23 с.

48. Шолойко А.С. Перспективи розвитку RegTech на страховому ринку України. *Фінансові послуги.* 2019. №1. С. 7-9.

49. Балєв В. Є. Структура капіталу страхових компаній: вітчизняні та європейські вимоги. URL: https://jfub.donnu.edu.ua/article/view/2856/2895

50. Александрова М.М. Страхування: навч.-метод. посібн. Київ: ЦУЛ, 2002. 208 с.

51. Богріновцева Л.М, Ключка О.В, Заїчко І.В. Розвиток та впровадження інноваційних підходів до фінансового управління страховими компаніями в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство.* 2024. № 60. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3608

52. Чуницька І.І., Богріновцева Л. М. Особливості діяльності страхових компаній на фінансовому ринку України в умовах воєнного стану. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип. 71. С. 251-258. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/71_2023/46.pdf

53. Ткаченко Н. В. Фінансова стійкість страхових компаній: теоретичні підходи. *Фінанси України.* 2009. № 6. С. 104-121.

54. Шолойко А.С. Забезпечення стійкості страхового ринку України. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму.* 2018. № 4. С. 31-41

55. Про страхування : Закон України від 18 лист. 2021 р. № 1909-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1909-IX?msclkid=76cc49d6b5ac11ec81%20de9b33d00654e1#top

56. Чуницька І.І., Богріновцева Л.М., Ключка О.В. Аналіз впливу сучасних технологій на розвиток страхового бізнесу в Україні. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. №7. URL: https://doi.org/10.5281/zenodo.14603795

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) 2024 рік
АТ СК «АРКС»

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	149 822.00	222 909.00
первісна вартість	1001	217 723.00	312 375.00
накопичена амортизація	1002	67 901.00	89 466.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	
Основні засоби	1010	82 522.00	79 035.00
первісна вартість	1011	205 905.00	215 016.00
знос	1012	123 383.00	135 981.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	1 214 305.00	1 005 687.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 939.00	1 954.00
Відстрочені податкові активи	1045	9 976.00	11 738.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	226 080.00	297 296.00
Інші необоротні активи	1090	7 350.00	
Усього за розділом I	1095	1 691 994.00	1 618 619.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	908.00	799.00
Виробничі запаси	1101	908.00	799.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	0.00	
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	8 817.00	2 526.00
з бюджетом	1135	2 409.00	2 436.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	2 278.00	2 278.00
з нарахованих доходів	1140	5 784.00	7 162.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	104 157.00	161 303.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	1 745 446.00	1 916 003.00
Г роші та їх еквіваленти	1165	196 329.00	817 524.00
Готівка	1166	6.00	1.00
Рахунки в банках	1167	196 323.00	817 523.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180		0.00
у тому числі в: резервах довгострокових зобов’язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184		0.00
Інші оборотні активи	1190	679 389.00	693 751.00
Усього за розділом II	1195	2 743 239.00	3 601 504.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	4 435 233.00	5 220 123.00

Продовження додатку А

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	261 975.00	261 975.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	118 000.00	118 000.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 800 525.00	2 253 360.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	2 180 500.00	2 633 335.00
II. Довгострокові зобов’язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов’ язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов’язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов’язання	1515	63 532.00	98 590.00
Довгострокові забезпечення	1520	41 128.00	83 863.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	41 128.00	83 863.00
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	0.00
у тому числі: резерв довгострокових зобов’язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	104 660.00	182 453.00
III. Поточні зобов’язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов’язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	26 807.00	55 594.00
розрахунками з бюджетом	1620	15 020.00	14 811.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	15 020.00	14 794.00
розрахунками зі страхування	1625	0.00	0.00
розрахунками з оплати праці	1630	38.00	70.00
за одержаними авансами	1635	0.00	
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	38 091.00	1 125.00
Поточні забезпечення	1660	147 521.00	171 160.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов’язання	1690	1 922 596.00	2 161 575.00
Усього за розділом III	1695	2 150 073.00	2 404 335.00
IV. Зобов’язання, пов’язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	4 435 233.00	5 220 123.00

Додаток Б

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) АТ СК «АРКС»

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		0.00
Чисті зароблені страхові премії	2010	4 010 021.00	3 352 601.00
Премії підписані, валова сума	2011	0.00	
Премії, передані у перестрахування	2012	0.00	
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0.00	
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0.00	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050		0.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	1 710 050.00	1 397 147.00
Валовий: прибуток	2090	2 299 971.00	1 955 454.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов’язань	2105	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0.00	
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0.00	
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0.00	
Інші операційні доходи	2120	133 535.00	102 713.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	26 467.00	66 455.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Витрати на збут	2150	1 437 117.00	1 182 635.00
Інші операційні витрати	2180	826 205.00	644 028.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	170 184.00	231 504.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	450 845.00	373 255.00
Інші доходи	2240	0.00	0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	65 722.00	57 500.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	0.00	0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	555 307.00	547 259.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-102 472.00	-99 876.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	452 835.00	447 383.00